

Der Internet Guide

fragFINN.de

Freiwillige Selbstkontrolle Multimedia-Diensteanbieter

Diese Broschüre des Deutschen Kinderhilfswerkes ist in Kooperation mit der FSM (Freiwillige Selbstkontrolle Multimedia Diensteanbieter), dem fragFINN e.V. und AY YILDIZ entstanden.

Das **Deutsche Kinderhilfswerk** unterstützt Kinder bei der kompetenten Mediennutzung und zeigt ihnen die Vor- und Nachteile der unterschiedlichen Medien wie Fernsehen, Computer, Internet oder Handy auf, damit sie diese ohne Gefahr und mit viel Spaß nutzen können.

Die **FSM** schützt Kinder und Jugendliche im Netz vor verbotenen, jugendgefährdenden und anderen Inhalten, die ihre Entwicklung beeinträchtigen. Dazu gehört auch, Kinder dabei zu unterstützen, das Internet für ihre Zwecke und Wünsche zu nutzen.

Das Mobilfunkunternehmen AY YILDIZ ging im Oktober 2005 als Deutschlands

erste Mobilfunkmarke für Deutschtürken an den Start. Seit dem engagiert sich die multikulturelle Mobilfunkmarke für die Belange der deutsch-türkischen Community. Beispielsweise mit unternehmenseigenen Projekten wie "El Ele" oder "Mein Beruf - Meine Zukunft" unterstützte sie Jugentliche und iung Erwachsene im schulischen und beruflichen Alltag, AY YILDIZ/Die AY YILDIZ Communications GmbH ist Teil der Telefónica Deutschland Gruppe und verfolgt das Ziel, die Medienkompetenz von Kindern und Jugentlichen sowie deren Eltern zu stärken und iedem die Möglichkeit zu eröffnen, die Chancen der Digitalisierung bestmöglich zu nutzen

Es gibt viele tolle Seiten im Internet, aber es ist gar nicht immer so leicht, sie zu finden. Deshalb haben verschiedene Unternehmen und Verbände aus dem Bereich Medien die Suchmaschinefür Kinderwww.fragFINN.de ins Leben gerufen.

Impressum

Deutsches Kinderhilfswerk e.V. Leipziger Str. 116-118, 10117 Berlin dkhw@dkhw.de • www.dkhw.de

in Kooperation mit:

Freiwillige Selbstkontrolle Multimedia-Diensteanbieter e.V. (FSM) Beuthstraße 6, 10117 Berlin info@fsm.de • www.fsm.de

fragFINN e.V. Beuthstraße 6, 10117 Berlin info@fragfinn.de • www.fragfinn.de

und
AY YILDIZ Communications GmbH
E-Plus-Strasse 1, 40472 Düsseldorf
www.ayyildiz.de
jugendschutzbeauftragter@telefonica.com
www.telefonica.de/Verantwortung

Redaktion: Luise Meergans (Deutsches Kinderhilfswerk), Björn Schreiber (FSM), Melanie Endler (fragFINN), Anne Sauer und Sarah Pützer (OUTERME-DIA GmbH)

Idee & Konzept Leo und Lupe: Daniela Feldkamp

Illustration: Veronika Gruhl (Illustration), Thorsten Trantow (Illustration und Comics), Heiko Krischker, Marcus Koch (Character-Design)

Emojis: https://www.emojidex.com/

Layout: Mariano Procopio (OUTERMEDIA GmbH)
6. vollständig überarbeitete Auflage 2017

Vervielfältigung und Verbreitung ist unter Angabe der Quelle (Titel, Herausgeberschaft sowie Auflage) erlaubt. Weitere Informationen:

http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/legalcode

wir sind Leo und Lupe, beide 11 Jahre alt und beste Freunde. Wir haben schon so einiges im Internet ausprobiert. Wir haben dabei nützliche wie spaßige Sachen entdeckt, aber auch die ein oder andere

böse Überraschung erlebt. Damit meinen wir nicht nur ein paar alberne <u>Viren</u>, sondern viel unangenehmere Sachen.

Auf den folgenden Seiten erklären wir dir, wie du dich gut im Netz bewegst, wie du dich an die Netikette hältst, aber auch wovor du dich in Acht nehmen musst. Und du erfährst, was du tun kannst, wenn dir problematische Inhalte begegnen.

Du kannst diesen Internet Guide von vorn bis hinten durchlesen oder einfach mal irgendwo mitten reinblättern, je nachdem was dich interessiert. Und falls du mal was nicht verstehst: alle <u>unterstrichenen Wörter</u> findest du im Lexikon erklärt.

Du findest übrigens unseren Internetguide auch als Onlineversion unter <u>kindersache.de/internetguide</u>. Hier kannst du die Beiträge kommentieren und auch deine eigenen Tipps und Tricks fürs Internet dazu schreiben und mit anderen teilen.

Viel Spaß wünschen dir

Leo und Lupe

Auf einen Blick

Du wirst sehen, dieser Internet Guide ist ganz schön vollgestopft mit Informationen. Damit du nicht den Überblick verlierst, gibt's hier für dich eine kleine Zusammenfassung:

Seiten 5-9

GRENZENLOSE ONLINEWELT: Chats & Netzwerke

Im Internet kann man toll quatschen und sich austauschen. Doch auch hier gibt es Regeln im Umgang mit anderen. Verhalte dich am besten so, wie du es auch von anderen erwartest. Beleidige andere nicht, dann kannst du von anderen erwarten, dass sie sich auch an die Netiquette halten. Gib außerdem keine persönlichen Informationen von dir preis.

Seiten 10-13

NUTZE DAS NETZ: Suchen & Finden, Lesen & Schreiben

Die Suchmaschine ist nur so schlau wie der, der sie bedient. Versuche deine Suchanfrage so konkret wie möglich zu formulieren. Spezielle Suchmaschinen für Kinder helfen dir genau das zu finden, was du suchst. Klicke nicht auf <u>Links</u>, von denen du nicht weißt, wohin sie führen. Vorsicht vor Spam-<u>E-Mails</u> mit gefährlichen Anhängen oder Links. E-Mails und andere Nachrichten von unbekannten Absendern löschst du am besten sofort.

Seiten 14-17

SPASS MUSS SEIN: Hören, Sehen, Spielen, Runterladen, Teilen

Im Internet gibt's unzählige Spiele. Hier findet jeder etwas. Achte auf vermeintlich kostenlose Spiele. Oft kann man hier im Spiel Geld für virtuelle Gegenstände ausgeben. Das geht meist schneller als man denkt und wird dann teuer. Beachte bei Texten, Bildern, Musik, Filmen und Spielen immer das Urheberrecht. Sonst machst du dich strafbar. Nutze lieber CC-Material.

Seiten 18-21

AUF NUMMER SICHER GEHEN: Werbung, Gewinnspiele & Abos

Werbung begegnet einem im Internet sehr oft. Leider ist sie als solche manchmal nicht zu erkennen. Sie verleitet einen, bestimmte Seiten aufzurufen, oder sogar an Gewinnspielen teilzunehmen. Gib auch hier niemals private Daten von dir weiter, wie Name, Telefonnummer oder E-Mail-Adresse.

Freundinnen und Freunde treffen im Netz: Chats und soziale Netzwerke

Freunde treffen, Fotos von der letzten Schulparty ansehen, sich über Probleme austauschen, gemeinsam die schwierige Mathe-Hausaufgabe lösen, Spiele spielen - das alles kann man nicht nur im richtigen Leben, sondern auch im Internet machen. Soziale Netzwerke sind dabei wie Treffpunkte im Internet. Hier kannst du mit Freunden deine Gedanken und Erlebnisse teilen oder Bilder zeigen. Dafür ist es aber wichtig, dass du mit deinen Eltern gemeinsam die Privatsphären-Einstellungen durchgehst. So entscheidest du nämlich, wer alles deine Bilder und Gedanken sehen darf und wer nicht. Manche Netzwerke sind nur für Erwachsene geeignet - für Kinder gibt es aber auch spezielle soziale Netzwerke wie zum Beispiel auf kindersache.de!

Ob im <u>Chat</u> oder im sozialen Netzwerk, im Internet kann man schnell und einfach Menschen kennenlernen und sich mit Freunden austauschen. Aber natürlich kann im Netz auch viel schief gehen. An einigen Stellen musst du richtig aufpassen!

Damit aus Spaß nicht plötzlich Ernst wird, solltest du einige Dinge beachten:

- Stell keine Adresse, Telefonnummer oder <u>E-Mail</u>-Adresse von dir öffentlich ein.
- Überleg immer genau, wie viel und was du genau von dir im Internet verraten möchtest. Gib ganz persönliche Infor-

- mationen nur für deine wirklich engen Freunde frei, die du auch persönlich kennst.
- Stelle Fotos von anderen Personen nur online, wenn du sie gefragt hast. Jeder hat nämlich das Recht, die Veröffentlichung eines Fotos, auf dem er zu sehen ist, zu verbieten. Das nennt man Persönlichkeitsrecht.
- Glaube nicht alles was man dir sagt, denn nicht jeder im Internet ist ehrlich.
- Falls du belästigt oder beleidigt wirst (Stichwort: <u>Cybermobbing</u>), dann sage jemandem Bescheid, dem du vertraust. Wenn du nicht mit deinen Eltern reden möchtest, kannst du dich auch anonym an Beratungsstellen wenden. Die Teams von <u>www.jugend.support</u>, <u>www.nummergegenkummer.de</u> oder <u>www.juuuport.de</u> können dir helfen!

Leo

Die Fotos von der Schulparty sind <u>online</u>. Auf einem stopft sich Tayfun ein ganzes Fischbrötchen auf einmal rein!

Lupe

Oh nein, wie peinlich. Gut, dass von mir keine solchen Bilder dabei sind!

Ein Emosi Kommt selten allein: So redet man im Tuternet

Auch sogenannte Emoji oder Smileys sagen mehr als tausend Worte. Bei Emojis handelt es sich um kleine Bilder, die man als Nachricht verschicken kann, um Stimmungen auszudrücken. Aber auch mit den Zeichen auf der Tastatur kannst du deine Gefühle ausdrücken. Zum Beispiel:

oder:-) für ein Lächeln

oder ;-) für ein Augenzwinkern

oder :- (für ein trauriges Gesicht

oder :-* für einen Kussmund

oder :-P für eine rausgestreckte Zunge

oder <3 für ein Herz

Im Internet hast du also eine spezielle Sprache mit Abkürzungen und Emojis, mit denen du dich verständigen kannst. Darüber hinaus gelten hier wie in der realen Welt verschiedene Umgangsregeln.

INFO

"lol" ist die Abkürzung von "laughing out loud" (zu Deutsch: "laut lachen"). Sie wird in SMS oder <u>Chats</u> verwendet, ähnlich wie die Abkürzung "ty" ("thank you", zu Deutsch: "danke") oder "cya" bzw. "cu" ("see you", zu Deutsch: "bis bald").

Leo

Manchmal stehst du aber auch auf dem Schlauch, Lupe! Lol.

Lupe

Lol? Was soll das denn heißen?

100

Ach Lupe! Dein Ernst? Lol

Sie sind in der sogenannten Netikette (Kunstwort aus "Netz" und "Etikette" – franz. für Verhaltensregeln) zusammengetragen.

Die wohl wichtigste Regel der Netikette lautet: Vergiss niemals, dass auf der anderen Seite ein Mensch sitzt. Auch folgende Hinweise sind wichtig für dich:

- Schreibe verständlich und freundlich.
- Vermeide reine GROSSBUCHSTABEN. Das wirkt, als würdest du schreien!
- Überlege dir genau, was du schreiben oder hochladen möchtest. Denn was einmal im Internet steht, kann man nur schwer wieder löschen.
- Gib bei fremden Bildern und Texten immer die Quelle an.
- Überlege dir bei deinen eigenen Bildern genau, wem du diese zeigen möchtest.
- Nutze Smileys. So weiß man leicht, wie du einen Satz gemeint hast.
- Beleidigungen und andere Unhöflichkeiten haben im Internet – wie überall – nichts zu suchen.

Glaube nicht alles, was im Internet steht: Fake-News und Bots

Fake-News

Hast du schon einmal das Wort Falschmeldung gehört? Damit meint man Nachrichten, die gar nicht stimmen. Auch im Internet gibt es Falschmeldungen. Sie werden manchmal auch "Fake-News" genannt. Das kommt aus dem Englischen und bedeutet "gefälschte Nachrichten". Manchmal gibt es dazu auch Bilder und Videos, die gar nicht echt sind, sondern am Computer verändert wurden. Weil die Überschriften oft besonders spannend klingen, klicken viele Menschen auf diese Nachrichten, wenn sie über soziale Netzwerke geteilt werden. Diese Tipps helfen dir ein Gefühl dafür zu bekommen, welche Nachrichten stimmen und welche nicht:

- Nur weil eine Nachricht oft geteilt wurde, muss sie nicht gleich wahr sein.
 Vergleiche den Inhalt der Nachricht mit dem auf anderen Seiten. Bleibe kritisch und teile eine Nachricht lieber nicht mit deinen Freunden, wenn du dir nicht sicher bist, ob sie stimmt.
- Wird die Nachricht nur aus einer Sicht geschildert, heißt es auch: skeptisch bleiben. Nachrichten, denen man vertrauen kann, versuchen in der Regel objektiv zu berichten und viele verschiedene Blickwinkel zu zeigen.
- Auch ein Blick in das Impressum einer Internetseite hilft weiter. Ein "Impressum" ist ein Text, der sagt, wer für eine Internetseite verantwortlich ist. Wenn es kein Impressum gibt oder niemand dort genannt wird, sollte man der Seite lieber nicht vertrauen.

- Tausche dich mit Eltern und Freunden über gelesene Nachrichten aus. Wirkt eine Nachricht nicht wahr, könnt ihr gemeinsam den Beitrag oder die Person, die ihn veröffentlicht hat, melden.
- Lese am besten Nachrichten auf einer Seite, die für Kinder geeignet ist, wie auf www.kindersache.de oder www.hanisauland.de. Diese sind von vielen Menschen überprüft worden. Fake-News haben hier keinen Platz.

Bots

Es gibt nicht nur falsche Nachrichten im Internet, sondern auch falsche Profile auf sozialen Netzwerken. Darunter auch solche, die von einem Computerprogramm gesteuert werden. Diese werden "Bots" genannt, die Kurzform für "Roboter". Bots teilen Nachrichten und Beiträge, wenn ein bestimmtes Schlagwort in der Überschrift fällt. Sie können sogar eigene Sätze bilden. Dazu tragen Bots zu einem Meinungsbild in sozialen Netzwerken bei, obwohl sie gar keine echten Menschen sind. Das ist ein Problem, denn oft kann man Profile von Bots und Menschen nicht so leicht auseinander halten.

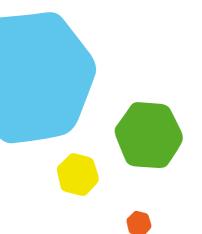
Ich bin smart: Mobiles Internet

Der Alleskönner unter den Handys: Das Smartphone

Mit einem Smartphone kannst du telefonieren, Musik hören, Fotos und Videos machen, Spiele spielen und im Internet surfen – und das auch unterwegs. Ein richtiger Alleskönner, so ein Smartphone. Um im Internet zu surfen, brauchst du eine WLAN-Verbindung, die du zum Beispiel zuhause nutzen kannst. Oder aber du besitzt eine Internetflatrate, dann kannst du auch unterwegs online gehen. Allerdings ist sie meist auf ein bestimmtes Datenvolumen begrenzt wie 200MB, 500MB oder 1GB. Das Datenvolumen sagt aus, wie viele "Daten" (also Webseiten, Videos, Bilder) du dir im Internet anschauen kannst. Ist das Datenvolumen überschritten, kommst du weiterhin ins Internet allerdings dann viel langsamer.

Eine <u>App</u> – was ist das eigentlich?

Smartphones bieten dir mit ihren Apps zusätzliche Funktionen an. Die kleinen Zusatzprogramme gibt es für alles Mögliche. Einige Apps können dir sagen, wie das Wetter werden soll, andere wiederum, wann dein Zug kommt und wie ein Wort auf Englisch heißt. Und natürlich gibt es auch jede Menge Handyspiele als Apps zum Herunterladen. Nicht alle Apps sind sinnvoll. Manche sind kostenlos, andere musst du bezahlen. Am besten erkundigst du dich bei deinen Freunden oder Eltern, welche Anwendungen du brauchen könntest. Auch bei der Installation von Apps auf dem Smartphone muss man aufpassen: manche Apps versuchen. mehr Informationen aus deinem Smartphone zu holen als sie brauchen (beispielsweise die Liste deiner Telefonkon-

takte). Und einige versuchen sogar, dir andere, teure Dinge zu verkaufen, wenn du die App aufrufst.

Instant Messaging

Mit Apps kannst du, ähnlich wie beim Chat, mit anderen kommunizieren. Besonders beliebt ist das Instant Messaging. Das heißt übersetzt so viel wie "sofort eine Nachricht senden". Mit solchen Apps kannst du sehen, welche deiner Freunde online sind, ihnen Nachrichten senden und mit ihnen chatten. Der Vorteil: Es fallen meist keine extra Gebühren pro Nachricht an, sondern du bezahlst nur für die Internetverbindung. Es gibt aber auch Nachteile: du gibst Anbietern dieser Apps Daten wie zum Beispiel deine Mailadresse preis, ohne zu wissen, was die damit machen. Außerdem können dir andere über Instant Messaging mit blöden Kommen-

Tipp: Kennst du schon den "Handy Guide" vom Deutschen Kinderhilfswerk? Hier findest du viele weitere nützliche Tipps zum Thema "Mobiles Internet". Die Broschüre kannst du unter <u>www.dkhw.de/shop</u> bestellen und herunterladen.

taren kommen. Anders als im Chat von kindersache.de passt hier niemand darauf auf. Solche Instant Messaging Apps gibt es übrigens auch für soziale Netzwerke, die du im Internet nutzt.

Wieso, weshalb, warum? Antworten finden im Netz

Suchmaschinen sind die Inhaltsverzeichnisse im Netz. Meist gibt man hier einen Begriff ein (wie z.B. "Hip-Hop" oder "Fußball") und erhält eine Liste von Seiten angezeigt, die diesen Begriff beinhalten. Allein bei dem Suchbegriff "Iol" würdest du auf einer normalen Suchmaschine jedoch auch viel Unsinn angezeigt bekommen. Darum ist es besser, direkt eine Suchmaschine für Kinder zu benutzen.

Die bieten dir viele Vorteile gegenüber den Suchmaschinen für Erwachsene. Denn hier findest du nur Dinge, die dir auch gefallen und Themen, die dich interessieren.

Einige Suchmaschinen für Kinder sind:

www.fragfinn.de

Über fragFINN.de findest du viele, tolle Webseiten, auf denen du sicher surfen kannst. Falls deine Lieblingsseite noch nicht dazu gehört, kannst du diese frag-FINN vorschlagen, damit sie geprüft und in die Liste der Suchergebnisse aufgenommen wird. Gleichzeitig kannst du natürlich auch Seiten melden, die dir Angst machen oder komisch vorkommen. Du kannst auf fragFINN.de auch nach bestimmten Bildern suchen oder dir Texte vorlesen lassen.

www.blinde-kuh.de

Die Blinde Kuh nutzt neben Texten vor allem Bilder, um Suchergebnisse anzuzeigen. Damit ist diese Suchmaschine vor allem für sehr junge Sucher geeignet.

www.helles-koepfchen.de

Das Helle Köpfchen ist Suchmaschine, Wissensportal und Community in einem. Es richtet sich an 8- bis 16-Jährige. Das Tolle daran: Wenn du einen Suchbegriff eingibst, findest du am Seitenende weitere Vorschläge für Suchbegriffe.

Lupe

Ich habe gerade bei fragFINN nachgesehen. Du hattest Recht mit deinem "lol".

Na klar! Was soll es denn sonst heißen?

Lieber ohne Lachs?

Erst denken, dann suchen: Tipps für Suchmaschinen

Eine Suchmaschine ist nur so schlau wie der, der sie bedient. Selbst denken kann sie nicht. Daher ist es wichtig, was du in das Textfeld der Suchmaschine eingibst.

Tipps zur Suche:

- Überlege dir genau, welche Wörter passen.
- Benutze mehrere Wörter, um die Suche einzugrenzen, zum Beispiel "Eichhörnchen Futter", wenn du wissen möchtest, was Eichhörnchen essen, oder "Nudeln Rezept", wenn du Lust zum Kochen hast.
- Bei einigen Suchmaschinen kannst du einstellen, ob du Texte, Bilder oder Videos suchst.
- Schau dir auch Seite 2 und 3 der Ergebnisliste an - die besten Webseiten zu deiner Suche findest du nicht immer auf der ersten Seite!
- Zu viele Treffer? Füge einfach Suchwörter hinzu, um die Suche einzugrenzen.
- Zu wenige Treffer? Überprüfe die Rechtschreibung oder überlege dir einen anderen Suchbegriff.
- · Hilft auch das nicht, probiere eine andere Suchmaschine aus.

Kindersuchmaschinen bieten auch immer eine eigene Rubrik mit weiteren Tipps zum richtigen Suchen.

Suchen auf Webseiten, in App-Stores und Co.

Während Suchmaschinen dir helfen, eine bestimmte Internetseite zu finden, besitzen viele Webseiten eine eigene Suchfunktion (oft markiert durch eine Lupe), um ein bestimmtes Schlagwort nur auf dieser Seite zu finden. Auch in "App-Stores", dem Marktplatz für Apps auf dem Smartphone, gibt es eine Suchfunktion. Um eine bestimmte App zu finden, tippt man ihren Namen ein. Man kann aber auch über Schlagwörter eine App finden. beispielsweise "Wörterbuch" oder "Lernspiel". Aber Vorsicht: Manchmal gibt es mehrere Apps mit ähnlichen Namen und ähnlichen Bildern – vor allem dann, wenn eine App zuvor sehr erfolgreich war und andere Menschen dem Erfolg nacheifern möchten.

Klick mich! - So schützt du dich vor Spam

Wenn du eine eigene E-Mail-Adresse hast, bekommst du manchmal auch Post von Menschen, die du gar nicht kennst. Ihre E-Mails haben Titel wie "Wichtige Information" oder sie sind in Englisch oder in anderen Sprachen geschrieben und du verstehst den Inhalt nicht. Dabei handelt es sich um Spam, der unerwünschte Nachrichten mit Werbung, angehängte

Dateien oder Links (Verknüpfungen) auf komische Webseiten beinhaltet. Diese Verknüpfungen oder Anhänge solltest du NIE anklicken, denn dabei kannst du dir Viren oder schädliche Programme einhandeln, die Dateien löschen oder die Sicherheitseinstellungen deines Computers verändern.

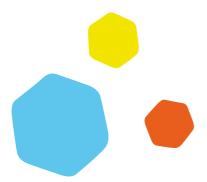
Wie kannst du verhindern, dass du Spam bekommst?

- · Gib deine E-Mail-Adresse nur Leuten, die du persönlich kennst. Verwende eine zweite, kostenlose E-Mail-Adresse, wenn du dich bei Clubs oder Chats anmeldest
- Antworte nicht auf Spam-Nachrichten. Auf eine bestätigte Email-Adresse wird ein Spammer (also der Versender mit böser Absicht) immer wieder Spam-Nachrichten verschicken.
- · Klicke nie auf die Links (Verknüpfungen) und öffne nie Anhänge in Spam-Mails. Das gilt auch für den Hinweis "... klicken Sie hier, wenn Sie keine E-Mails mehr bekommen wollen". Auch damit bestätigst du dem Spammer, dass deine E-Mail-Adresse gültig ist.
- Mithilfe von Spam-Filtern kann man Spam aussortieren. Viele Mailanbieter machen das heutzutage automatisch, sobald es sich offensichtlich um Spam handelt.
- Auch über Instant-Messaging-Apps werden Spam-Nachrichten verschickt. Öffne keinen Link, den dir jemand schickt, den du nicht kennst. Kommt dir ein Link, den dir ein Freund geschickt hat, komisch vor, frag lieber vorher einmal bei ihm nach, bevor du drauf tippst.

INFO

Schon gewusst? Spam ist eigentlich der Name einer amerikanischen Dosenfleischmarke. Das Fleisch ist billig und sieht ein wenig aus wie Hundefutter. Daher nennt man Nachrichten, die billig, massenhaft und unerwünscht versendet werden, Spam.

Musik, Videos, Onlinespiele: Spaß im Netz

Das Internet ist nicht nur ein Ort, um sich zu informieren und sich auszutauschen. Viele suchen hier Spaß und Unterhaltung. Zum einen in Form von Musik und Videos, zum anderen auch in Spielen.

Die Vielfalt an Spielen im Internet ist groß: Du kannst einfache Kartenspiele spielen, mit einem Autorennen gegen andere fahren, den Held in deiner eigenen Abenteuergeschichte spielen oder ganze Städte virtuell aufbauen. Für jeden Geschmack ist etwas dabei.

Meistens geht das auch ganz einfach. Auf speziellen Spieleseiten kannst du direkt loslegen. Oder du lädst dir eine kostenlose Spiele-App auf dein Smartphone herunter.

Aber Vorsicht: Auch vermeintlich kostenlose Spiele können teuer sein. In vielen Spielen im Internet oder auf dem Smartphone besteht die Möglichkeit, Geld für virtuelle Gegenstände auszugeben, wie glänzende Rüstungen oder hübsche Kopfbedeckungen. Oft kann man sich

Leo

Lupe!!! Mein Ritter ist jetzt auf Level 20. Yippieh!

Lupe

Wow, und das ohne Geld auszugeben. Hut ab!

durch den Kauf solcher virtuellen Gegenstände auch einen Vorteil gegenüber anderen verschaffen oder lästige Wartezeiten überbrücken.

Falls du einfach nur hören oder sehen möchtest, gibt es natürlich auch reine Musik- oder Videoplattformen. Dabei handelt es sich um sogenannte "Streaming-Dienste". Das bedeutet, du hörst oder siehst dir etwas an, ohne es abzuspeichern. Auf einigen Musikseiten kannst du dir deine eigene Wiedergabeliste zusammenstellen, auf Videoplattformen Kanäle abonnieren, wenn dir ihre Videos gefallen. Der Vorteil ist die große Auswahl. Ein Nachteil ist aber, dass du immer online sein musst, um diese zu benutzen. Zudem muss man bei einigen Anbietern eine monatliche Gebühr bezahlen, um zum Beispiel Werbeunterbrechungen auszuschalten.

Dein Clip, dein Netz, dein Ding: Werde im Internet Kreativ!

Das Internet bietet tolle Möglichkeiten, dich einzumischen und zu beteiligen! Du kannst ein eigenes Internettagebuch (auch <u>Blog</u> genannt) führen, Bilder bearbeiten und <u>online</u> stellen oder sogar ganze Videos erstellen und hochladen. Dazu benötigst du nur eine gute Idee, ein paar Bilder, Texte und Musik. All das findest du auch im Internet.

Allerdings darf nicht alles davon einfach so genutzt werden. Kreative Werke – dazu gehören eben auch Texte, Bilder und Musik – sind durch das <u>Urheberrecht</u> geschützt. Nähere Informationen zum Urheberrecht findest du auf der nächsten Seite.

Vor allem bei der Auswahl von Geräuschen und Hintergrundmusik bei selbst erstellten Videos wird das Urheberrecht oft nicht beachtet. Besonders beliebte Lieder und solche, die aktuell in den Charts sind, dürfen meist nicht einfach so verwendet werden. Aber es gibt einige freie Internetarchive, auf denen Künstler dir ausdrücklich erlauben, ihre Werke weiterzuverwenden und hochzuladen. Sie sind oft mit einem Logo gekennzeichnet, auf dem "CC" (Creative Commons) zu sehen ist. Kostenlose Geräusche und Musik für deine eigenen Videos findet ihr zum Beispiel unter www.audiyou.de oder www.auditorix.de.

Lupe

Hey Leo, habe gerade eine richtig tolle Seite entdeckt! Auf der kannst du ganz einfach selbst Videos erstellen!

Leo

Wow, wie cool! Probiere ich gleich mal aus.

INFO

Auch auf <u>www.kindersache.de</u> kannst du dich und deine Ideen einbringen. Du kannst an einer Online-Zeitung mitschreiben oder deine eigenen Geschichten veröffentlichen. Außerdem ist unter jedem Artikel genügend Platz für deine Meinung. Auch Videos kannst du hier ansehen und eigene hochladen.

Das ist alles nur geklaut: Was bedeutet Orheberrecht?

Deine beste Freundin hat dir einen Link für einen kostenlosen Download des neuesten Albums deiner Lieblingsband oder zum neuesten Computerspiel geschickt? Ein Freund zeigt dir, dass du den tollen neuen Film, der noch gar nicht auf DVD erschienen ist, schon jetzt im Internet findest? Klingt verlockend, oder? Doch auch hier ailt das Urheberrecht! Wer das nicht beachtet und Werke einfach runterlädt. brennt, vervielfältigt und teilt, der macht sich strafbar.

INFO

Raubkopien sind illegal verbreitete Kopien von Werken, die durch das Urheberrecht geschützt sind. Oft handelt es sich dabei um Filme, Musik, Computerspiele, Programme oder ähnliches. Sie schaden den Herstellern dieser Werke, die mit dem Verkauf sonst Geld verdienen.

Lupe, ich habe gerade eine Seite entdeckt, auf der man alle neuen Filme schauen kann. Wirklich ALLE, auch die, die noch im Kino laufen.

Lupe

Du, Leo, so etwas ist verboten. Wenn man dich dabei erwischt, musst du ganz viel Geld zahlen.

Len

Waas?! Gemein ist das! ધ

Fotos und Videos teilen

Auch wenn du ein fremdes Bild oder Video in einem sozialen Netzwerk hochlädst und teilst, solltest du das Urheberrecht beachten. Nicht all deine Beiträge sind automatisch nur für deine Freunde sichtbar. Zum Beispiel kann in der Regel jede in dem Netzwerk angemeldete Person dein Profilbild sehen. Möchtest du auch hier auf Nummer sicher gehen, benutze nur Bilder oder Videos, die du selbst gemalt, fotografiert oder erstellt hast. Hast du etwas selbst geschrieben, fotografiert oder aufgenommen, bist du der Urheber davon, Dann darfst du das Werk auch weiterverwenden und im Internet hochladen - vorausgesetzt du hast die Personen, die auf den Fotos oder Videos zu sehen sind, um Erlaubnis gefragt.

Finger weg von meinen Daten: Gewinnspiele und Datenschutz

Gewinnspiele zum Adressensammeln

Du kennst sicher Gewinnspiele schon aus Zeitungen oder dem Fernsehen. Auch im Internet gibt es Gewinnspiele, an denen man teilnehmen kann. Manche Gewinnspiele entpuppen sich aber als Vorwand. mit dem man an deine Daten kommen möchte. Da beantwortet man einige Fragen und gibt danach Daten wie Alter, Adresse, Hobbys usw. an. Doch was auch Lupe gerade schmerzlich erfahren hat: meist sind es die Preise nicht wert, alles auszufüllen. Wie bei den Clubs, Chats und anderen Diensten mit Anmeldepflicht, dienen auch bei vielen Gewinnspielen die Angaben nur dazu, sie an Werbefirmen weiter zu verkaufen.

Natürlich brauchen die Anbieter eines Gewinnspiels deine E-Mail-Adresse, um dir bei einem Gewinn Bescheid zu geben. Danach sollten deine Daten aber umgehend gelöscht werden. Werden viele weitere persönliche Details abgefragt, werde lieber stutzig. Außerdem sollte stets angegeben werden, was nach Ablauf des Gewinnspiels mit deinen Daten passiert. Manchmal gibt es dafür einen ganz langen Text namens "Datenschutzbestimmungen und Allgemeine Geschäftsbedingungen (AGBs)". Am besten liest du ihn dir gemeinsam mit deinen Eltern durch, da hier viele komplizierte Wörter drin stehen.

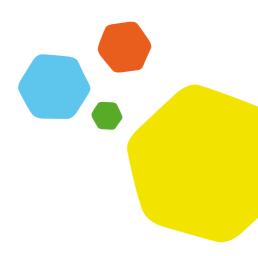
Leo

Und für das Gewinnspiel musstest du nichts weiter tun, als alle, wirkliche ALLE deine Daten anzugeben? Mensch Lupe, wieso machst du denn so was?

Lupe

Ich weiß auch nicht, was ich mir dabei gedacht habe...
Hätte wissen müssen, dass einem niemand etwas schenkt. Auch nicht im Internet. Jetzt kriege ich andauernd Spam-Mails und Werbepost an meine Wohnadresse zugeschickt.

Kauf mich: Getarnte Werbung im Internet

Werbung begleitet uns im Alltag. Sie läuft nicht nur im Fernsehen und im Radio, sondern man findet sie genauso in Zeitungen und auf großen Plakaten in der Stadt. Auch das Internet ist mittlerweile voll von Werbung. Sie begegnet dir in vielen Formen. Manche davon erkennt man auf den ersten Blick gar nicht als Werbung. Hier ein kleiner Überblick über verschiedene Werbeformen im Internet:

Banner und Buttons

Banner sind große Balken, die wie ein kleines Plakat auf deiner Internetseite aussehen. Meistens wird mit Bildern und Text auf ein bestimmtes Produkt hingewiesen. Heute gibt es oft auch Banner, in denen sich Bilder und Schrift bewegen. Hinter Bannern versteckt sich oft ein Link. Das bedeutet, dass sich eine weitere Seite mit Werbung öffnet, wenn man auf sie drauf klickt. Buttons (sprich: "Battns") haben zwar denselben Zweck wie Banner,

sind aber etwas kleiner. Sie sehen aus wie kleine Kästchen, Kreise oder ähnliches am Rand einer Website oder mitten im Text. Auch hinter Buttons sind oft Links versteckt.

Pop-up-Fenster

"Pop-up" ist Englisch und bedeutet so viel wie "plötzlich auftauchen". Pop-ups sind kleine oder große Fenster, die sich einfach von selbst öffnen, sobald du auf eine Seite gehst oder wenn du auf einen bestimmten Link klickst, zum Beispiel einen Text oder ein Bild. Das [X] zum Schließen dieser Pop-up-Fenster ist oft sehr klein oder führt beim Klick dazu, dass ein weiteres Fenster geöffnet wird. Moderne Browser verfügen über sogenannte Popup-Blocker, die störende Werbefenster verhindern.

Werbespot im Video

Auf vielen Internetseiten kann man sich Filme, Nachrichten usw. als Video ansehen. Vor den Videos kommt dann – wie im Fernsehen – einfach ein kleiner Werbespot, bevor der eigentliche Film startet. Und diese Werbespots lassen sich nicht immer überspringen. Oft ähneln solche Werbespots dem, was du eigentlich sehen wolltest. Zum Beispiel wird vor einem Film über Computerspiele für ein neues Computerspiel geworben. Manche Werbefilme starten auch von alleine – ähnlich wie ein Pop-up-Fenster.

Product Placement

Unter "Product Placement" (auf Deutsch "Produktplatzierungen") versteht man Werbeprodukte, die gegen Geld in einer TV-Serie oder einem Film auftauchen. Auch im Internet gibt es Product Placement, vor allem auf Videoplattformen wie YouTube. Zum Beispiel empfiehlt jemand in einem Video ein Produkt weiter, für das er vom Hersteller bezahlt wurde. Laut Gesetz muss Product Placement als solches eigentlich markiert werden.

Werbung als Online-Spiel

Auf manchen Internet-Seiten gibt es am Rand oder an einer anderen Stelle kleine Online-Spiele. Oft locken dich diese Spiele mit tollen Preisen und Gewinnen. Wenn du spielst, dann öffnen sich am Ende oftmals neue Internetseiten, die wiederum nur Werbung beinhalten. Oft sollst du dort auch deine E-Mail-Adresse angeben, um deinen Gewinn zu erhalten. Doch meistens erhältst du dann nur sehr viele lästige Werbemails – und sonst gar nichts!

Cookies

Hast du dich schon einmal gewundert, warum manche Werbebanner so gut zu dir passen? Das liegt an den sogenannten "Cookies" (auf Deutsch "Kekse"). Wie bei einer Kekskrümelspur kann man mit Hilfe von Cookies einen Teil deines Weges im Internet verfolgen. Dafür werden vom Browser kleine Dateien auf deinem Computer oder <u>Smartphone</u> abgelegt. Cookies lassen sich in den Browsereinstellungen deaktivieren. Frag hierfür am besten deine Eltern um Rat.

INFO

Mehr Formen der Werbung und wie man mit ihnen umgeht, erfährst du zum Beispiel unter <u>www.mediasmart.de</u>. Hier erwarten dich Inge Internet und ihre Freunde und erklären dir alles zum Thema Werbung.

Hatschi, ein Virus: So schützt du Computer und Smartehone

Im Internet kannst du nicht nur klasse surfen, sondern du findest auch jede Menge Computerprogramme oder Spiele. Alles, was man sich aus dem Internet holt, sollte vor und nach der Installation auf <u>Viren</u> getestet werden. Gleiches gilt übrigens auch für fremde CDs, DVDs und USB-Sticks. Es gibt kostenlose Virenscanner oder Antivirenprogramme. Beachte auch die Sicherheitsprogramme deines Betriebssystems.

Viren sind aber nicht das einzige Problem. Wenn man alles herunterlädt und installiert, was man im Internet so findet, dann kann es schnell dazu führen, dass der Rechner langsamer wird, da jedes Programm den Speicher deines Rechners belastet.

Im schlimmsten Fall können installierte Programme, die mit Viren befallen sind, dazu führen, dass dein komplettes Computersystem neu installiert werden muss. Gespeicherten Daten sind dann oft verloren. Gerade, wenn du dir mit deinen Eltern den Computer teilst oder noch nicht fit genug bist, ein Computersystem komplett neu zu installieren, solltest du sehr vorsichtig sein.

INFO

Eine zusätzliche Möglichkeit, deinen Computer gegen ungewollte Programme und Viren aus dem Internet zu schützen, ist eine Firewall (engl. Brandmauer). Sie ist so etwas wie eine Schutzwand rund um deinen Computer und nimmt so deinem Virenscanner einen Teil seiner Arbeit ab. Man kann einstellen, was durch diese Wand hindurch darf und was nicht. Die nötigen Einstellungen nimmst du am besten gemeinsam mit deinen Eltern vor.

"ThOBaegP!": So erstellst du dir ein starkes Passwort

Du willst dein eigenes Passwort erstellen, weißt aber nicht, wie du es dir merken sollst? Das geht am besten mit einem Satz. Lupe nimmt zum Beispiel den hier: "Ich habe null Bock auf ein geklautes Passwort!" Jetzt nimmst du jeweils den Anfangsbuchstaben der einzelnen Worte, die Null ersetzt du durch die Zahl, das Satzzeichen am Ende bleibt. Heraus kommt das Passwort: Ih@BaeaP!

Das kannst du nun mit jedem beliebigen Satz machen, den nur du kennst. Probiere es gleich mal aus.

Ein sicheres Passwort besteht aus

mindestens 8 Zeichen

und enthält:

- Groß- und Kleinbuchstaben, zum Beispiel abcDEF
- Sonderzeichen, zum Beispiel /!?\
- Zahlen, zum Beispiel 0123

Je länger das Passwort und je unterschiedlicher die Zusammensetzung des Passworts ist, umso schwerer ist es zu knacken.

Lupe

Erst der Spam, dann der Virusbefall – Leo, du nimmst im Internet wirklich alles mit, was du kriegen kannst!

Leo

Lupe

Aber was kann ich denn dagegen machen? 🤬

6

Am besten, wir fangen gleich mit einem sicheren Passwort an!

Damit machst du es Kriminellen schwer. Sie versuchen nämlich sich illegal Zugang zu verschaffen, indem sie Passwörter "hacken", sprich knacken. Viele Internetnutzer machen es ihnen dabei besonders einfach, indem sie Passwörter wie "123456" oder "Passwort" verwenden. Diese sind sehr unsicher und bieten keinen Schutz vor Bösewichten.

Wichtig ist auch, dass du nicht immer ein und dasselbe Passwort für unterschiedliche Webseiten verwendest. Ansonsten ist der Schaden noch größer, wenn ein Hacker beim Knacken deines Passworts mal erfolgreich gewesen sein sollte.

Lexikon

Viele Wörter im Internet werden dir komisch vorkommen. Hier gibt es eine ganz eigene Sprache und spezielle Begriffe. Einige wollen wir dir hier erklären. Mehr Begriffe findest du unter www.kindersache.de/glossarv.

App

App ist die Kurzform von "Application", dem englischen Wort für Anwendung. Dahinter verbergen sich kleine Zusatzprogramme, die du dir auf dein Smartphone oder Tablet herunterladen kannst. Apps gibt es für alles Mögliche. Einige Apps sagen dir, wie das Wetter wird, andere übersetzen dir Worte ins Englische. Und natürlich gibt es auch jede Menge Handyspiele als Apps zum Herunterladen.

Blog

Der Begriff Blog setzt sich zusammen aus "Web" und "Log". Wörtlich übersetzt bedeutet das "Internet-Logbuch". Im Grunde ist ein Blog nichts anderes als ein Tagebuch im Internet, das du mit anderen teilen kannst. Die neuesten Einträge stehen an oberster Stelle. Wenn du ein Blog anlegen willst, denke daran, dass andere ihn lesen und auch ihre Kommentare zu deinen Einträgen schreiben können. Überlege dir also vorher, was du über dich verraten möchtest und bleibe anderen gegenüber fair. Auch bei der Veröffentlichung von Bildern solltest du vorsichtig sein.

Browser

Einen Browser nennt man das Programm, mit dem man die vielen Seiten im Internet durchblättern, lesen und suchen kann. Dieses Programm fügt zum Beispiel den Text und die Bilder zusammen. In der Regel hat jeder Computer oder jedes Smartphone einen Browser. Die bekanntesten Browser sind der "Internet Explorer", "Safari", "google chrome" und "Mozilla Firefox".

Chat/chatten

Chat ist auch ein englisches Wort. Es heißt auf Deutsch so viel wie "schwatzen". Alle Leute, die im Internet sind, können miteinander chatten. Das ist so ähnlich wie miteinander reden, nur dass man das, was man sagen möchte, in den Computer tippt. Anstatt zu hören, kann man lesen, was die anderen sagen bzw. schreiben.

Cookies

Cookies sind kleine Dateien, die vom Browser auf dem Computer abgelegt werden. Dadurch kann er sich merken, auf welchen Seiten du was gemacht hast. Durch Cookies bleibt man zum Beispiel auf einer Seite beim nächsten Mal eingeloggt. Aber auch zu Werbezwecken werden Cookies benutzt, Auf diese Weise lassen sich Werbebanner auf deine Vorlieben abstimmen. In den Browsereinstellungen kann man Cookies deaktivieren.

Cybermobbing

Cybermobbing (auch Cyberbullying genannt) ist, wenn jemand über das Internet gedemütigt und beschimpft wird. Wie bei Mobbing gilt auch bei Cybermobbing: Streit oder mal Stress mit jemandem zu haben, bedeutet nicht gleich, gemobbt zu werden. Von Cybermobbing spricht man, wenn das über längere Zeit hinweg geschieht.

Download

Download bedeutet "herunterladen" und bezeichnet die Übertragung einer Datei (z.B. eines Programmes, Filmes, Musikstückes) aus dem Internet auf den Computer zu Hause. "Upload" ist das Gegenteil davon, d.h. man überträgt eine Datei von seinem Computer auf einen anderen Rechner im Internet. Immer häufiger liest man auch "DLC", eine englische Abkürzung für "downloadable Content", also für "herunterladbare Inhalte".

E-Mail

Eine E-Mail ist ein elektronischer Brief. Mit einer E-Mail kann man Texte, Bilder und sogar Programme an andere Personen verschicken. Zum Beispiel an die Leute, die das hier alles geschrieben haben. Eine E-Mail-Adresse besteht aus einem Namen, dem @-Zeichen und der Adresse, bei der man angemeldet ist, zum Beispiel lupe@kindersache.de.

Fake-News

Fake-News bedeutet auf Deutsch "gefälschte Nachrichten" und bezeichnet Falschmeldungen, die im Internet verbreitet werden. Häufig haben sie besonders spannend klingende Überschriften, um möglichst viele Menschen neugierig zu machen.

Foren

Foren sind Bereiche auf Internetseiten, auf denen verschiedene Leute zu bestimmten Themen miteinander diskutieren können. Du kannst hier eigene Beiträge schreiben und auch Kommentare zu den Einträgen anderer Leute verfassen.

Flatrate

Unter einer Flatrate versteht man einen Pauschaltarif für eine bestimmte Leistung. Bei einer Internetflatrate für ein Smartphone heißt das: Du bezahlst einen festen Betrag im Monat und hast dafür unterwegs Zugang zum Internet.

Hatespeech

Hatespeech oder auch Hassrede bezeichnet die gezielte Beleidigung einer bestimmten Person oder ganzer Personengruppen und kann strafbar sein. Vor allem in Foren und Kommentarspalten im Internet ist Hatespeech ein großes Problem, Hier können Personen ihre wahre Identität verschleiern, eine strafrechtliche Verfolgung wird so erschwert.

HTML

HTML ist eine Computersprache, die von einem <u>Browser</u> übersetzt werden kann. Da Internetseiten nur mit Schrift und ohne Bilder ziemlich langweilig sind, hat man HTML erfunden. Damit kann man Bilder einfügen, <u>Links</u> setzen und viele andere Sachen machen. Wenn du im Browser auf "Ansicht/Quelltext anzeigen" klickst, dann kannst du sehen, wie diese HTML-Seite wirklich aussieht. HTML besteht immer aus einem unsichtbaren Teil mit Anweisungen und dem sichtbaren Teil mit Text. Die Anweisung "
b>" gibt zum Beispiel das Wort "Test" in Fettschrift aus.

Impressum

Übersetzt heißt Impressum so viel wie "Hineingedrücktes" und findet sich in Büchern, Zeitschriften oder auch auf Internetseiten wieder. Im Impressum findet man Angaben zum Verantwortlichen hinter den Inhalten. Ein Impressum ist gesetzlich vorgeschrieben.

Link

Ein Link ist ein "Verweis" von einer Seite auf eine andere Seite oder Adresse im Netz. Wenn du mit der linken Maustaste auf ein verlinktes Wort, ein Symbol oder ein Bild "klickst", dann zeigt dir der Computer eine andere Seite im Internet.

Ein Link ist meistens hervorgehoben (zum Beispiel unterstrichen). Wenn man den Mauszeiger auf einen Link bewegt, dann ändert sich das Maussymbol.

Online

Online ist man, wenn der Computer eingeschaltet und mit dem Internet verbunden ist. Sobald die Verbindung unterbrochen wird, ist man offline.

Provider

Ein Provider (Versorger) ist eine Firma oder ein Verein, die/der einen Zugang zum Internet anbietet. Meistens bezahlt man Geld dafür. Viele Provider bieten außerdem noch E-Mail-Adressen oder Speicherplatz im Internet für eine eigene Homepage an.

Smartphone

Smartphones sind keine einfachen Handys mehr, sondern kleine Computer. Natürlich kann man mit ihnen noch telefonieren und SMS versenden. Im Gegensatz zum Handy läuft auf Smartphones (wie auch auf Computern) ein Betriebssystem. Dadurch kannst du umfangreiche Anwendungen, sogenannte "Apps" auf ihnen installieren und benutzen.

Smart-TV

Man kann nicht nur mit einem Computer oder Smartphone online gehen. Auch mit anderen technischen Geräten ist das möglich, zum Beispiel mit einem Fernsehgerät. Dieses wird dann Smart-TV genannt. Man kann so zum Beispiel Streaming-Dienste nutzen, um einen Film anzuschauen.

Social Media

Unter Social Media (auf Deutsch "Soziale Medien") versteht man Medien, zum Beispiel Internetseiten oder Apps, auf denen sich Personen untereinander austauschen können. Oft wird der Beariff "soziale Netzwerke" ähnlich verwendet.

Software

Alles, was man bei einem Computer nicht anfassen kann, wird als Software bezeichnet. Also sind Programme beispielsweise Software. Die harten Teile wie Computer, Tastatur, Monitor usw. sind die Hardware.

Streaming

Mit Streaming (auf Deutsch "Strömung") meint man das Ansehen/Anhören von Videos/Musik im Internet, ohne diese dafür abspeichern zu müssen. Es gibt verschiedene Video- und Musikportale, die Streaming-Dienste anbieten. Manche von ihnen kosten eine monatliche Gebühr.

Trojaner

So nennt man einen Computervirus, der unentdeckt im Hintergrund Daten ausspioniert oder sich erst als nützliches Werkzeug ausgibt, um dann Hackern ein Hintertürchen zu deinem Computer zu öffnen. Ihren Namen haben diese Viren von einer alten Sage, in der es den Griechen gelang, sich mit einer List Zugang zur Stadt Troja zu verschaffen.

Urheberrecht

Das Urheberrecht ist das Recht auf den Schutz geistigen Eigentums. Damit meint man zum Beispiel das Recht am eigenen Bild, Foto oder Video. Auch Texte oder Musik sind durch das Urheberrecht geschützt. Das heißt, sie dürfen ohne Erlaubnis des Eigentümers nicht verbreitet oder verwendet werden. Sonst macht man sich strafbar.

Virus/Viren

Ein Virus ist ein Programm, welches zum Beispiel von kriminellen Hackern geschrieben wird, um andere Computer kaputt zu machen. Viren hängen sich an normale Programme, Dateien oder Briefe und kopieren sich ganz oft. Da Viren sich verstecken, sind sie nur mit einem speziellen Programm, einem Virenschutzprogramm, zu erkennen und entfernen.

Web 2.0

Als Web 2.0 werden die Teile des WWW bezeichnet, die es dir ermöglichen, selbst aktiv an der Gestaltung von Internetangeboten mitzuwirken, indem du zum Beispiel eigene Texte verfasst und Bilder einstellst. Soziale Netzwerke (Seite 2) sind typisch für das Web 2.0. Ein anderes Beispiel ist das Grundschulwiki.

WLAN

WLAN steht für "Wireless Local Area Network" und heißt auf Deutsch "drahtloses lokales Netzwerk". Mit Hilfe eines WLAN-Anschlusses hat man kabellosen Zugriff aufs Internet. Das Gerät, das die WLAN-Verbindung bereitstellt, nennt man "Router".

www

WWW ist die Abkürzung für World Wide Web. Übersetzt lautet das "Weltweites Netz". Vereinfacht gesagt, ist damit der Teil des Internet gemeint, indem du Seiten wie kindersache.de, fragFINN.de oder juki.de findest. Diese Seiten sind dann meist in der Programmiersprache <u>HTML</u> geschrieben und im World Wide Web abgelegt.

Unsere Empfehlungen

Obwohl das Internet aus Millionen von verschiedenen Seiten besteht, ist nur ein ganz kleiner Teil davon interessant für dich. In Deutschland gibt es ein paar hundert Angebote, die wirklich für Kinder sind. Einige davon möchten wir dir vorstellen. Jede Seite hat ihre Vorzüge.

www.kindersache.de

Alter: ab 6 Jahren

Kindersache ist das Wissens-Portal für Kinder, ein Internet-Angebot des Deutschen Kinderhilfswerkes. Die Figuren Leo und Lupe, die du schon aus dem vorliegenden Heft kennst, begleiten dich durch bunte Seiten voller Spaß und Wissen. Bei Kindersache geht es um Kinderrechte und Politik für Kinder. Hier können Kinder mitmachen, sich über aktuelle Themen informieren und ihre Meinung sagen.

Du kannst auf kindersache

- ganz viel über Kinderrechte erfahren
- eigene Artikel und Geschichten schreiben
- bei tollen Gewinnspielen mitmachen
- die neuesten Film-, Buch- und Selbstmachtipps lesen.

Und das Beste: kindersache ist extra für Kinder gemacht, kostet nichts und ist ohne nervige Werbung. Schau doch mal rein!

Spiel und Spaß

Auf kindersache.de kannst du eine Menge Spaß haben. Passend haben wir eine Rubrik "Spiel und Spaß" genannt. Hier kannst du Freunde treffen, lustige Comics anschauen und vieles mehr.

Kinderrechte

Du hast dich bestimmt auch schon gefragt, warum manche Menschen so gemein zu Kindern sind und ob du dich nicht dagegen wehren kannst. In der Rubrik "Kinderrechte" findest du nützliche Informationen drüber, welche Rechte du hast und wohin und an wen du dich wenden kannst, wenn du Hilfe brauchst.

Mitmachen

Schreib eigene Geschichten und veröffentliche sie auf kindersache.de, nimm an Gewinnspielen teil und gewinne tolle Preise. All das kannst du in der Rubrik "Mitmachen!" tun.

Nachrichten/Wissen

Politik ist nicht nur etwas für Erwachsene! Bei Kindersache erklären wir dir Politik so, dass du sie verstehst. In den Kategorien "Nachrichten" und "Wissen" bekommst du Infos zu aktuellen Themen. Hier kannst und sollst du auch deine Meinung sagen.

www.fragFINN.de

Alter: ab 6 Jahren

Es gibt viele tolle Seiten im Internet, aber es ist gar nicht immer so leicht, sie zu finden. Entweder kennst du den Namen der Webseite nicht oder erinnerst dich vielleicht nicht mehr an die genaue Adresse. Dafür gibt es fragFINN.de, denn von hier gelangst du zu den Internetseiten, die du suchst. Natürlich kannst du dich auch ganz allgemein zu einem bestimmten Thema informieren. Dazu findest du auf der Startseite interessante Surftipps, coole Videos und lustige Spiele.

Die Seite ist barrierefrei, das heißt sie kann von iedem Kind genutzt werden. Dafür haben zum Beispiel Videos Untertitel für Kinder, die nicht hören können, oder sind in einer Hörfassung vorhanden, für Menschen, die nicht sehen können.

Sicher suchen und finden! Das ist kinderleicht: Du gibst einfach den Begriff oder den Namen den du suchst, in das Suchfeld ein. Mit der Maus auf "Los!" klicken und die Suche beginnt. Alle Webseiten und Bilder zu dem eingegebenen Suchbegriff werden in Nullkommanix in einer Ergebnisliste angezeigt. Aber Vorsicht, häufig gibt es sehr viele Seiten zu einem Begriff. Tipps für Suchmaschinen findest du auf Seite 11.

Kennst du eine besonders tolle Webseite. die bislang noch nicht in den Suchergebnissen auftaucht? Dann kannst du dem fragFINN-Team schreiben und die Seite vorschlagen.

fragFINN hat auch eine eigene App für Smartphones und Tablets mit den mobilen Betriebssystemen iOS und Android. Damit kannst du auch unterwegs sicher im Internet surfen.

Suchmaschinen und Portale für Kinder

Wenn du Seiten suchst, die dich wirklich interessieren, benutze einfach weitere Suchmaschinen oder spezielle Portale für Kinder. Leo & Lupe machen das auch. Denn die besten Betreiber überprüfen die Seiten vorab. So kannst du sicher sein, dass die Inhalte auch zu dir passen.

www.blinde-kuh.de

Alter: ab 5 Jahren

Die Blinde Kuh war

die erste Suchmaschine für Kinder. Sie verlinkt nur auf Seiten, die auch wirklich für Kinder geeignet sind und die zuvor getestet wurden. Das heißt für dich, dass dir in der Regel keine lästige Werbung gezeigt wird. Du kannst hier entweder nach bestimmten Begriffen, aber auch nach bestimmten vorgegebenen Stichwörtern suchen.

www.grundschulwiki.de

Alter: ab 6 Jahren

Ein Wiki ist eine Art Lexikon im Internet, an dem alle mitschreiben. Die Idee dahinter ist, das Wissen vieler verschiedener Menschen zu sammeln und zur Verfügung zu stellen. Das trifft auch auf das Grundschulwiki zu, das von der "Zentrale für Unterrichtsmedien" (müssen nur Erwachsene verstehen) ins Leben gerufen wurde. Auch du kannst hier mitmachen,

etwas schreiben oder Bilder hinzufügen. Allerdings musst

du dafür angemeldet sein. Wie das genau geht und welche Regeln es noch zu beachten gilt, wird auf Grundschulwiki genau erklärt.

www.helles-koepfchen.de Alter: ab 8 Jahren

Eigentlich ist das eine Such-

maschine, die aber auch Nachrichten für Kinder be-

reitstellt. Hier findest du einen guten Mix aus selbst recherchierten Themen und Beiträgen, die du auf anderen Kinderseiten finden kannst. Das besondere an Helles-Köpfchen ist, dass du hier Bewertungen zu den einzelnen Themen abgeben kannst.

www.internet-abc.de

Alter: ab 6 Jahren

Hier gibt es wertvolle Tipps zu den Themen Computer und Internet, Schule und

Hobby, Spiel und Spaß sowie einen Bereich zum Mitreden und Mitmachen.

Nachrichten und Onlinezeitschriften

Im Internet gibt es eine Menge Nachrichten, die speziell für Kinder geschrieben werden. Die sind viel interessanter, weil man sie versteht, und sie nicht so langweilig geschrieben sind, wie so manche Nachrichten für Erwachsene. Einige Nachrichtenmagazine, die dich interessieren könnten, wollen wir dir hier vorstellen:

www.hanisauland.de Alter: ab 6 Jahren

"HanisauLand" ist ein Angebot für Kinder der Bundeszentrale für

politische Bildung. Wer jetzt trockene Politik vermutet, der liegt falsch. Es gibt hier Film- und Buchtipps, tolle Comics, ein Politiklexikon, Spiele und vieles mehr. Der Name HanisauLand ist auf die interaktiven Comicgeschichten auf der Seite zurückzuführen. Im Mittelpunkt dieser stehen Hase Rainer, Nilpferddame Bärbel und Wildsau Egon. Aus diesen drei Tieren setzt sich auch der kuriose Name zusammen, HAse, NIIpferd, WildSAU.

www.kuppelkucker.de Alter: ab 8 Jahren

Kuppelkucker ist die Seite des Deutschen Bundestages für Kinder.

Hier erfährst du, was im Bundestag alles passiert, wer hier arbeitet und wer welche Aufgaben hat. Außerdem kannst du auf dieser Seite herausfinden, wer in deiner Umgebung der oder die Abgeordnete ist. Wenn du Fragen zur Politik in Deutsch-

land hast, dann kann dir das Lexikon weiterhelfen. Aber auch tolle Spiele sind dabei! Politik kann also auch spannend sein. Schau dich doch mal mit den Kuppelkuckern im Bundestag um!

www.zzzebra.de Alter: ab 8 Jahren

Was zzzebra so besonders macht, sind die vielen Ex-

perimente, Bastelanleitungen, Gedichte, Lieder, Geschichten und Vorschläge für Spiele. In einer Ideendatenbank

kannst du nach entsprechenden Artikeln suchen. Alles ist verständlich und mit vielen Bildern erklärt. Besonders toll ist auch, dass es zu Artikeln passende Tipps zu weiteren Seiten mit ähnlichen Artikeln gibt. Wenn du zum Beispiel eine Bastelanleitung für Karnevalsmasken aufrufst, dann siehst du links Bilder mit Verweisen zu anderen Festen, Verkleidungsspielen und Kostümtipps.

Fit fürs Internet Das ultimative Quiz *

Du bist fit fürs Internet? Dann kannst du dein Wissen nun in diesem kleinen Quiz testen. Die Aufgabe ist ganz einfach: Lupe beschreibt Situationen, die dir im Internet begegnen können. Und du antwortest mit "RICHTIG" oder "FALSCH"?

1. Mit einer Freundin zusammen hast
du eine Spitzenidee. Ihr nehmt ein
Video auf, wie ihr zu eurem neusten
Lieblingssong aus den Charts tanzt.
Anschließend ladet ihr die Aufnahme
auf einem Videoportal hoch, das Lied
ist ganz laut im Hintergrund zu hören
RICHTIG FALSCH
2. Ein Banner verspricht: Wenn du deine E-Mail-Adresse angibst, dann erhältst

du ein nagelneues Handy! Das machst du sofort. So ein tolles Angebot gibt's nur selten! Richtig oder falsch?

RICHTIG FALSCH

3. Du willst Bilder der letzten Party hochladen. Auf einem Bild ist eine Freundin von dir in einer peinlichen Pose zu sehen. Das Bild sortierst du aus. Das hat online nichts zu suchen.

RICHTIG FALSCH

4. Du wirst im <u>Chat</u> von einem anderen Chatter grundlos beschimpft und beleidigt. Aber du zeigst ihm die kalte Schulter. Auf so ein Niveau lässt du dich gar nicht erst hinab.

RICHTIG

FALSCH

5. Der Aufsatz für die Schule muss noch verfasst werden. Du möchtest aber lieber raus und mit Freunden draußen spielen. Gott sei Dank gibt's das Internet. Da kannst du einfach einen passenden Text rauskopieren und morgen in der Schule als deinen ausgeben!

RICHTIG

○ FALSCH

Du möchtest dein Wissen noch weiter unter Beweis stellen? Mehr Fragen rund um das Thema Internet gibt es in unserem Quiz auf kindersache.de/internetguide. Schau doch mal rein!

^{*} Die Auflösung findest Du auf Seite 35

Liebe Eltern.

wir hoffen mit der Broschüre Ihr Kind umfangreich über einen kompetenten und sicheren Umgang mit dem Internet zu informieren. Wie bei jedem Medium ist es wichtig, sich gemeinsam mit Ihrem Kind über mögliche Chancen und Risiken im Internet zu unterhalten. Speziell für Sie haben wir den "Internet Guide für Eltern" entwickelt, der kostenfrei im Shop des deutschen Kinderhilfswerkes unter www. dkhw.de/shop heruntergeladen werden kann. Er liefert Ihnen Tipps und Informationen für eine sichere und selbstbestimmte Nutzung von Medien innnerhalb der Familie. Wir haben hier noch einmal zentrale Empfehlungen zusammengefasst:

Suchen Sie das Gespräch mit Ihrem Kind

Versuchen Sie stets auf dem Laufenden zu bleiben über die Stars und Helden Ihres Kindes, über seine Lieblingsseiten im Netz, die liebsten Computerspiele und Apps. Tauschen Sie sich mit Ihrem Kind über seine medialen Vorlieben aus. Seien Sie selbst Ansprechpartner für ihr Kind, dann muss Ihr Kind Fragen nicht durch das Internet oder Fernsehen beantworten lassen. Sprechen Sie mit Ihrem Kind über das, was es in den Medien erlebt und helfen Sie ihm, das Erlebte zu verstehen und zu verarbeiten. Geben Sie Ihrem Kind Sicherheit, haben Sie Vertrauen in Ihr Kind und seine Fähigkeiten. Gespräche sollten in der Familie auch zu diesem Zweck einen hohen Stellenwert einnehmen.

Seien Sie ein Vorbild... nicht nur, wenn Ihr Kind zuschaut

E-Mails, Nachrichten im Messenger oder Posts in Sozialen Netzwerken können ablenken: Achten Sie bewusst darauf, wie lange und häufig Sie Medien nutzen. Legen Sie ab und zu mal das Smartphone zur Seite, schalten Sie den PC aus und seien Sie damit ein Vorbild!

Nutzen Sie gemeinsam die Medien Ihres Kindes und zeigen Sie damit Ihr Interesse an Ihrem Kind und seiner Mediennutzung. Surfen Sie gemeinsam im Internet oder spielen Sie zusammen ein Computerspiel. Und erklären sie ihm hin und wieder, was dort passiert.

Stellen Sie gemeinsam Medienregeln auf

Verbote bringen nichts. Stellen Sie lieber ein Regelwerk in der Familie auf, an das sich alle halten müssen – auch Sie. Besprechen Sie gemeinsam, wie lang und häufig Sie welche Geräte nutzen und überlegen Sie, wie Sie mit Verstößen umgehen. Aber setzen Sie Nutzung von PC oder Smartphone nie als Belohnung oder als Strafe ein.

Sorgen Sie für Ausgleich

Schaffen Sie gemeinsam mit Ihrem Kind Freizeitaktivitäten als Ausgleich zur Mediennutzung. Planen Sie gemeinsame Aktivitäten mit Familie und Freunden. Ihr Kind wird dies gerne annehmen, wenn es seine Bedürfnisse anspricht.

Das Internet ist auch Lernmittel

Kinder und Jugendliche nutzen das Internet auch ganz gezielt zum Lernen und Informieren, ob im Auftrag der Schule oder aus eigenem Interesse. Wenn Ihr Kind das Gefühl hat, Sie glauben ihm nicht, dass es mit dem PC oder Tablet auch lernt, führt das zu Frust. Dass digitale Medien so faszinierend sind, bedeutet eine große Chance, Lernen und Spaß zu verbinden.

Nutzen Sie Medien zur kreativen Gestaltung

Regen Sie Ihr Kind zum Selbermachen von Videos, Hörspielen oder Ähnlichem an. Das bietet zugleich die Möglichkeit, über die jeweilige Technik, deren Möglichkeiten und Risiken zu sprechen. Lernen Sie auch selbst von Ihrem Kind. Insbesondere im Umgang mit den digitalen Medien sind unsere Kinder oft sehr viel weiter als wir.

Suchen Sie gezielt nach geeigneten Medienangeboten

Medien sollen Freude bereiten, zu Kommunikation und Kreativität anregen und informieren. Sie sollen nicht verunsichern, Ängste schüren und Probleme schaffen. Helfen Sie Ihrem Kind dabei, geeignete Inhalte und Medien zu finden und sinnvoll zu nutzen!

Technische Schutzmaßnahmen können zusätzlich unterstützen. Richten Sie Ihrem Kind beispielsweise ein kindgerechtes Benutzerkonto auf PC, Laptop, Tablet oder Smartphone ein, um sicherzustellen, dass es keine Programme eigenständig installiert oder deinstalliert. Jugendschutzprogramme schützen Ihr Kind vor problematischen Inhalten, indem sie nur Zugriff auf geprüfte Webseiten zulassen.

Melden Sie problematische Inhalte

Sind Ihnen Online-Inhalte untergekommen, die Ihrer Meinung nach jugendgefährdend sind? Dann melden Sie diese unter www.internet-beschwerdestelle.de. Betrieben wird die Seite von der Freiwillige Selbstkontrolle Multimedia-Diensteanbieter e.V. (FSM). Der Verein engagiert sich maßgeblich für den Jugendmedienschutz – insbesondere die Bekämpfung illegaler, jugendgefährdender und entwicklungsbeeinträchtigender Inhalte in Online-Medien.

Ihr Deutsches Kinderhilfswerk

Spickst du etwa? Die Antworten zum Quiz auf Seite 33 sind: 1 FALSCH, 2 FALSCH, 3 RICHTIG, 4 RICHTIG, 6 FALSCH Der Internet Guide jetzt auch als interaktiver Blog online: www.kindersache.de/internetguide

Deutsches Kinderhilfswerk e.V.

Leipziger Straße 116-118 10117 Berlin Fon: (030) 308 693-0

Fax: (030) 279 56 34 dkhw@dkhw.de www.dkhw.de Die Broschüre entstand in Kooperation mit

fragFINN.de

Freiwillige Selbstkontroll Multimedia-Diensteanbie

Çocuklar İşin İnternet Klavuzu

fragFINN.de

Freiwillige Selbstkontrolle Multimedia-Diensteanbieter

Deutsche Kinderhilfswerk'in bu broşürü, FSM (Freiwillige Selbstkontrolle Multimedia Diensteanbieter), fragFINN e.V. ve AY YILDIZ ile yapılan ortak çalışma sonucunda oluşturulmuştur.

Deutsche Kinderhilfswerk, çocukları medya kullanımında bilinçlendirmek ve televizyon, bilgisayar, internet ya da, cep telefonu gibi farklı medyaların kullanımında kendilerine destek olarak, emniyetli ve eğlenceli bir şekilde kullanımlarını sağlamayı amaçlamaktadır.

FSM'in amacı, çocukları ve gençleri internette gelişmelerini negatif yönde etkileyebilecek yasak, zararlı ve diğer uygunsuz içeriklere karşı korumaktır. Buna, çocukların interneti amaçları ve istekleri doğrultusunda kullanabilmeleri için destek olmak da dahildir.

AY YILDIZ Ekim 2005'de Almanya'da yasavan Türk ve Türk kökenlilere telekomünikasyon hizmetleri sunan ilk şirket olarak start aldı. AY YILDIZ, kurulduğu ilk günden bu yana Alman-Türk toplumunun sorunlarıyla yakından ilgileniyor. Örneğin, kendisine ait geliştirdiği "El-Ele" ya da "Mein Beruf – Mein Zukunft" projeleri ile okulda ve mesleki eğitim sürecinde genç ve yetişkin gençlere destek verdi. AY YILDIZ/AY YILDIZ Communications GmbH, Telefónica Deutschland Grubu'nun bir parçasıdır ve gençlerin olduğu gibi, ebeveynlerinin de medya kullanım veteneklerini arttırmavı, dijitallesmenin getirdiği imkanlardan en iyi şekilde faydalanabilmelerini hedefliyor.

İnternette harika sayfalar var. Ama, her zaman bunları kolayca bulma imkanı yok. Bu, nedenle medya branşından bazı şirketler ve sivil toplum örgütleri, özellikle çocuklar için www.fragFINN.de adlı arama motoruna start verdiler.

Künye

Deutsches Kinderhilfswerk e.V.

Leipziger Str. 116-118, 10117 Berlin dkhw@dkhw.de • www.dkhw.de

Kooperasyon ortağı:

Freiwillige Selbstkontrolle Multimedia-Diensteanbieter e.V. (FSM) Beuthstraße 6, 10117 Berlin info@fsm.de • www.fsm.de

fragFINN e.V.
Beuthstraße 6, 10117 Berlin
info@fragfinn.de • www.fragfinn.de

ve
AY YILDIZ Communications GmbH
E-Plus-Strasse 1, 40472 Düsseldorf
www.ayyildiz.de
jugendschutzbeauftragter@telefonica.com
www.telefonica.de/Verantwortung

Redaksiyon: Luise Meergans (Deutsches Kinderhilfswerk), Björn Schreiber (FSM), Melanie Endler (fragFINN), Anne Sauer ve Sarah Pützer (OUTERME-DIA GmbH)

Çeviri: Vecdi Hakgüder

Fikir & Konsept Leo ve Lupe: Daniela Feldkamp

Çizim: Veronika Gruhl (Resimleme), Thorsten Trantow (Resimleme ve Karikatürler), Heiko Krischker, Marcus Koch (Karekter-Dizayn)

Emojis: https://www.emojidex.com/

Layout: Mariano Procopio (OUTERMEDIA GmbH)

6. komple geliştirilmiş baskı 2017

"Çoğaltma ve yayım, kaynak belirtilmesi (başlık, yayımcı kuruluşlar ve baskı adedi) şartıyla serbesttir. Daha fazla bilgi için: http://creativecommons.org/ licenses/by-sa/3.0/legalcode"

Merhaba,

Biz, Leo ve Lupe'yiz, 11 yaşındayız ve birbirimizin en iyi arkadaşıyız. İnternette oldukça çok şeyi denedik. Bunların arasında faydalı ve eğlenceli şeylerde vardı, bizim için "kötü sürpriz, diye adlandırabileceğimiz şeyler de. Bununla sadece birkaç komik virüsü kasdetmiyor, çok daha hoş olmayan şeylerden bahsediyoruz.

Bunu takip eden sayfalarda, internette nasıl iyi bir şekilde hareket edebileceğini, kurallara nasıl bağlı kalabileceğini, ama en önemlisi kendini nelerden koruman gerektiğini anlatacağız. Bunları okudukça, problematik bir sayfayla karşılaştığında ne yapman gerektiğini öğreneceksin.

Bu internet klavuzunu baştan sona okuyabilirsin ya da, içinde ilgini çeken konularla ilgili sayfaları gözden geçirebilirsin. Eğer herhangi bir şeyi anlayamazsan <u>altı</u> <u>çizgili kelimeleri</u> lugatda bulabilir, ne anlama geldiklerini öğrenebilirsin.

Ayrıca, internet klavuzumuzu internet'de kindersache.de/internetguide adresinde online versiyon olarak da bulabilirsin. Burada yer alan yazılar hakkında yorum yapabilir ve internet için kendi tavsiye ve kolay yöntemlerini ekleyebilir, başkalarıyla paylaşabilirsin.

Sana bol eğlenceler diliyoruz!

Leo ve Lupe

Bir bakışta

İncelediğinde, internet klavuzunun bir sürü enformasyon ile dolu olduğunu göreceksin. Klavuzu takip ederken zorluk çekmemen amacıyla, aşağıda sana kısa bir özet sunuyoruz:

Sayfalar **5-9**

SINIRSIZ ONLİNE DÜNYA: Chat'ler & Ağlar

İnternette harika bir şekilde sohbet edilebilir ve paylaşımlarda bulunabilirsin. Ama, burada da başkaları ile iletişimde dikkate alınması gereken kurallar vardır. Sana nasıl davranılmasını istiyorsan, başkalarına karşı da aynen öyle davran. Kimseyi kırma, ancak bu durumda başkalarının da kurallara uymalarını bekleyebilirsin. Bunun dışında, şahsına ait özel bilgileri kimseyle paylaşma.

Sayfalar 10-13

INTERNET AĞINI KULLAN: Ara & Bul. Oku & Yaz

Arama motoru, ancak onu kullanan kadar akıllıdır. Arama yapmak istediğin konuyu mümkün olduğunca tam olarak formüle et. Çocuklar için hazırlanmış arama motorları sana tam aradığını bulmakta yardımcı olmaktadır. Seni nereye yönlendireceğini bilmediğin internet sayfa bağlantılarının üzerini tıklama. Zararlı ekler ya da, internet sayfa bağlantılarının yer aldığı Spam-E-Mail'lere dikkat! Tanımadığın göndericilerin E-Mail'lerini ya da, mesajlarını hemen silmek en iyisidir.

Sayfalar 14-17

EĞLENCE DE OLMALI:

Dinlemek, Görmek, Oynamak, İndirmek, Paylaşmak

İnternette sayısız miktarda oyun bulunmaktadır. Burada herkes kendine uygun bir oyun bulabilir. İlk bakışta bedava imiş gibi görünen oyunlar konusunda dikkatli olmalısın. Büyük bir çoğunlukla bu oyunlarda sanal figürler için para ödenmesi gerekmektedir. Bu sanıldığından da çabuk gerçekleşmekte ve büyük masraf oluşmaktadır. Yazılar, resimler, müzikler, filmler ve oyunlar konusunda telif haklarına dikkat et. Aksi takdirde cezalandırılabilir konumuna düşersin. En iyisi CC-Malzemesi kullan.

Sayfalar 18-21

BİRAZ DAHA DİKKATLİ: Reklam, Ödüllü Oyunlar & Aboneler

İnternette reklama çok sık rastlanmaktadır. Maalesef, bazen bunların reklam olarak tanınması imkanı yoktur. Bu reklamlar belli sayfaların ziyaret edilmesi ya da, ödüllü oyunlara katılımın sağlanmasını amaçlamaktadır. Burada da, ismin, telefon numaran ya da, E-Mail adresin gibi kendine ait özel bilgileri hiç bir zaman paylaşma.

İnternette arkadaşlarla buluşma: Sohbet ve Sosyal Ağlar

Arkadaşlarla buluşmak, son okul partisinin resimlerine bakmak, problemler konusunda onlarla dertleşmek, zor olan matematik ödevini birlikte çözmek, oyunlar oynamak. Bunların hepsi gerçek hayatta olduğu gibi, internette de yapılabilir. Sosyal ağlar, internette buluşma noktaları gibidir. Buralarda arkadaşların ile düşüncelerini, yaşadıklarını ya da, resimlerini paylaşabilirsin. Bunun için ebeveynlerin ile birlikte şahsa özel bilgilerin korunması ayarlarını incelemeniz gereklidir. Böylelikle, düşüncelerini ve resimlerini kimlerin görebileceğine kendin karar verebilirsin. Bazı ağlar, sadece yetişkinler için uygundur. Cocuklar icin kindersache.de gibi özel sosyal ağlar da bulunmaktadır!

Chat, yani sohbette ya da, sosyal ağlarda kolaylıkla başka insanlarla tanışma ve arkadaşlarla fikir alışverişinde bulunma imkanı vardır. Ama tabii ki, internette çok şey istenmeyen şekilde de gelişebilir. Bazı yerlerde gerçekten dikkatli olman gereklidir!

Eğlencenin birden probleme dönüşmemesi için, bazı şeylere dikkat etmen gerekir:

- Herkesin göreceği şekilde adresini, telefon numaranı ya da, E-Mail adresini internette yayınlama.
- Şahsına ait bilgilerden neyi, ne kadar internete koymak istediğin konusunda iyi düşün. Sadece sana ait olan bilgileri şahsen tanıdığın, hakikaten en yakın arkadaşların ile paylaş.

- Başka kişilerin resimlerini, onların müsadesini aldıktan sonra online yayınla. Çünkü, herkesin kendisinin yer aldığı resmin yayınlanmasını yasaklama hakkı vardır. Buna, Kişilik Hakları denir.
- Sana söylenen herşeye inanma. Çünkü, internette herkes dürüst değildir.
- Eğer rahatsız ediliyor ya da, hakarete uğruyorsan (Anahtar kelime: <u>Cybermobbing</u>), güvendiğin bir kişiye bu konuyu anlat. Ebeveynlerin ile bu konuda konuşmak istemiyorsan, kimliğini saklı tutarak danışma merkezlerine başvurabilirsin. <u>www.jugend.support,</u> <u>www.nummergegenkummer.de</u> ya da, <u>www.juuuport.de</u> de görev yapan ekipler sana yardımcı olabilirler!

Leo Okul

Okul partisinin resimleri online. Bir resimde, Tayfun balıklı ekmekçiğin hepsini birkerede ağzına tıkmış!

Aman Allahım, ne kadar utanç verici. Resimlerin arasında benim böyle resimlerimin olmaması ne kadar ivi!

Bir Emoši nadir olarak yalnız gelir: İnternette böyle konuşulur

Emoji'ler ya da, Smiley'ler bazen binlerce kelimeyle anlatılamayanı hemen anlatabilirler. Emoji'ler ruhsal durumu yansıtabilen ve haberler ile birlikte gönderilebilen küçük resimlerdir. Ancak, tuşlar üzerinde yer alan işaretler ile de duyguları yansıtabilirsin. Örneğin:

va da :-)

ya da ;-) Göz kırpma

ya da :-(Üzgün bir yüz için

ya da: -* Öpücük göndermek için

ya da: **-P** Çıkarılmış bir dil için

ya da: <3 Bir kalp için

İnternette kısaltmalar ve Emoji'ler ile oluşturabileceğin ve karşındakiyle anlaşabileceğin özel bir dile sahipsin. Burada da gerçek hayatta olduğu gibi dikkate alınması gereken davranış kuralları var-

RİI Gİ

"lol" in ingilizce açılımı "laughing out loud" dir (türkçesi: Yüksek sesle gülmek). SMS ya da, Chat'lerde kullanılmaktadır. Örneğin; "ty" kısaltması ("thank you", türkçe: "Teşekkür ederim") ya da, "cya" ve "cu" ("see you", türkçesi: "yakında görüşmek üzere") gibi.

Leo

Bazen sen de zor durumda kalıyorsun, Lupe! Lol.

Lupe

Lol? Ne demek istiyorsun?

Leo

Ah Lupe! Ciddi misin? Lol

dır. Bunlar Netikette ("Netz" ve "Etiket" in birleştirilmesinden üretilmiş bir kelimedir – fransızcada davranış kuralları anlamına gelir.)'de bir araya getirilmişlerdir.

Netikette'nin en önemli kuralı şöyledir: Karşı tarafta bir insan oturduğunu hiç bir zaman unutma. Şu bilgiler de senin için önemlidir:

- · Anlaşılır ve kibar bir dille yaz.
- BÜYÜK HARFLER kullanmamaya çalış.
 Bu, bağırarak konuştuğun şeklinde algılanabilir!
- Ne yazmak ya da, ne yüklemek istediğini iyi düşün. Çünkü internette yer alan bir şeyi bir daha silmek çok zordur.
- Yabancı resimler ya da, yazılar için her zaman kaynak belirt.
- Kendi resimlerin konusunda, kimlere göstermek istediğini iyi düşün.
- Smiley'ler kullan. Böylece, bir cümleyi hangi anlamda yazdığın daha kolay anlasılır.
- Hakaret ve diğer kabalıkların Her yerde olduğu gibi – internette de yerleri yoktur.

İnternette yer alan herşeye inanma: Yalan-Haber ve Bots

Fake-News (Yalan Haber)

Hiç önceden, yalan haber tanımlamasını duydun mu? Bu tanımlamayla, doğru olmayan bir haber kastedilmektedir. İnternette de valan haberler vardır. Bunlar bazen "Fake-News" olarak da adlandırılırlar. Bu isim ingilizceden gelmekte olup "Sahte Haber" anlamına gelmektedir. Bu haberlerin yanında bazen resimler ya da, videolar da yer almaktadır. Bunlar da gerçek olmayıp, bilgisayarda üzerlerinde değişiklik yapılmıştır. Bu haberlerin başlıkları, genelde hemen dikkat çektiği için sosyal ağlarda paylaşıldığında, çoğu kullanıcı tarafından üzerleri tıklanmaktadır. Asağıda sana vereceğimiz tavsiyeleri dikkate aldığında hangi haberin gerçek, hangisinin yalan olduğunu daha kolayca ayırdedebilirsin:

- Bir haber ne kadar sık paylaşıldıysa, bu onun doğru haber olduğu anlamına gelmez. Haberin içeriğini başka sayfalarda yayınlanan haberlerle karşılaştır. Şüpheci ol ve bir haberi doğruluğundan emin olmadıkça arkadaşların ile paylaşma.
- Bir haber tek taraflı yazılmışsa, yapılacak şey: şüpheci olmaktır. Güven ile okunabilecek haberler, objektif olarak yazılmış, farklı bakış açılarını gösteren içerikteki haberlerdir.
- İnternet sayfasının <u>Künyesine</u> bir göz atmak da yardımcı olabilir. Bir "Künye", internet sayfasından kimin sorumlu olduğunu belirten yazıdır. Eğer bir internet sayfasında "Künye" yoksa ya da, sorumlu belirtilmiyorsa, en iyisi bu sayfaya güven duymamaktır.

- Ebevenlerin ve arkadaşların ile okuduğun haberler konusunda fikir alışverişinde bulun. Bir haberin gerçek olmadığını anladığında bu haberi ya da, yayınlayan kişiyi yetkili mercilere bildirebilirsin.
- En iyisi, haberleri özellikle <u>www.kindersache.de</u> ya da, <u>www.hanisauland.de</u> gibi çocuklara uygun sayfalardan oku. Bu haberler çok kişi tarafından kontroldan geçirilmiştir. Fake-News'lerin buralarda yeri yoktur.

Robotlar (Bots)

Internette sadece yanlış haberler bulunmayıp, sosyal ağlarda yanlış profiller de ver almaktadır. Bunların arasında bilgisavar programları tarafından kumanda edilenler de bulunmaktadır. Bunlara "Bots" denir ve "Robot"un kısaltılmış formudur. Bu robotlar, başlıklarında belli bir kelimenin yer aldığı haberleri ağlarda paylasmaktadırlar. Bu robotlar hatta, cümle kurabilme yeteneğine sahiplerdir. Robotlar, gerçek insan olmamalarına rağmen, belli bir düşünce tarzının sosyal ağlarda yayılıp, gelişmesini amaçlamaktadırlar. Bu bir problem oluşturmaktadır çünkü, çoğu zaman hangi profilin robota hangisinin gerçek bir insana ait olduğu kolayca ayırt edilememektedir.

Ben akıllıyım: Mobil internet

Herşey elinden gelen cep telefonlar: Smartphone

Bir Smartphone ile mobil olarak telefonlaşabilir, müzik dinleyebilir, resimlere ve videolara bakabilir, oyun oynayabilir, internette sörf yapabilirsin. Bir Smartphone'un gerçekten çok şey elinden gelmektedir. İnternette sörf yapabilmek için, özellikle evde bir WLAN-bağlantısına ihtiyacın vardır. Ya da, Internet Flatrate'e sahipsen yoldayken de internette dolaşabilirsin. Ancak, internet Flat'ler genellikle 200MB, 500MB ya da, 1GB gibi belli bir data volümü ile sınırlıdır. Data volümü, internette ne kadar "data"ya (yani internet sayfasına, videolara, resimlere) ulaşabileceğinin ölceăidir. Data volümünün tüketilmesinden sonra da internette sörf vapabilirsin. Ancak, çok daha yavaş bir süratte.

Bir App – bu ne acaba?

Smartphone'lar, App'ler sayesinde sana çok farklı kullanım imkanları sunmaktadırlar. Aklına gelebilecek hemen hemen her konuda App diye adlandırılan küçük ek programlar bulunmaktadır. Bazı App'ler sana havanın nasıl olacağını söylerken, bazıları trenin ne zaman geleceğini ya da, bir kelimenin ingilizce'de nasıl söyleneceğini gösterir. Tabii ki, çok sayıda cep telefonu oyununu App olarak indirme imkanı da vardır. App'lerin hepsi mantıklı değildir. Bazıları ücretsizdir, bazılarına ödeme yapman gerekir. En iyisi, hangi App'e ihtiyacın olduğu konusunda arkadaşlarınla ve ailen ile görüşmende fayda vardır. App'lerin indirildikten sonra Smartphone'lara kurulumu sırasında da dikkatli olmak gereklidir. Bazı App'ler Smartphone'undan gereğinden fazla bilgi almak istemektedir (örneğin telefonunda kayıtlı telefon rehberi). Ve hatta

bazıları App'i kullanmaya başlamanla birlikte, sana başka şeyler, pahalı ürünler satmayı amaçlamaktadır.

Anlık Mesajlaşma Servisi (Instant Messaging)

App'ler yardımıyla, Chat'lerde olduğu gibi başkalarıyla haberleşebilirsin. Bunlar içinde özellikle Instant Messaging diye adlandırılan anlık mesajlaşma servisi beğenilip, yaygınlaşmış durumdadır. Anlamını "derhal bir haber gönder" diye de tanımlayabiliriz. Bu App'ler yardımıyla, hangi arkadaşının şu anda online olduğunu görebilir, onlara mesaj gönderebilir veya onlarla sohbet edebilirsin. Avantaj: Genellikle gönderilen her mesai icin ekstra masraf oluşmamaktadır. Sen, sadece internet bağlantın için ödeme yapmaktasın. Dezavantajlar da vardır: bu App hizmetini sunanlara E-Mail adresini veriyorsun ve E-Mail adresinle ne yapacakla-

Tavsiye: Deutschen Kinderhilfswerk'in "Handy Guide"ını tanıyor musun? Burada mobil internet kullanımı konusunda çok sayıda faydalı tavsiye bulabilirsin. Bu broşürü <u>www.dkhw.de/shop</u> 'dan sipariş edebilir ve indirebilirsin.

rını bilmiyorsun. Ayrıca, başkaları Instant Messaging kanalıyla sana pek de hoşuna gitmeyen mesajlar gönderebilirler. kindersache.de'nin sunduğu Chat hizmetinden farklı olarak, burada hiç kimse mesajları kontrol etmemektedir. İnternette kullandığın bazı sosyal ağların da kendilerine ait anlık mesajlaşma servisi App'leri bulunmaktadır.

Nasil, ne için, neden? Cevapları ağda bulmak

Arama motorları internette fihrist islevi görmektedir. Genellikle burada (örneğin; "Hip-Hop" ya da, "Futbol" gibi) arama alanına bir terim girilir ve derhal bu terimi içinde barındıran internet sayfalarının listesi ekrana gelir. Normal bir arama motoruna "lol" yazdığında çoğu zaman çok sayıda mantıksız sonuç gösterildiğini de görebilirsin. Bunun için, çocuklara özel olarak hazırlanmış bir arama motorunu kullanman daha faydalıdır. Bu arama motorları, yetişkinlerin kullandıkları arama motorlarından daha çok avantaj sunmaktadırlar. Burada senin hoşuna giden, ilgini çeken her konuda sonuçları bulabilirsin.

Cocuklar icin hizmet veren internetteki bazı arama motorları:

www.fragfinn.de

fragFINN.de üzerinden emnivet icinde sörf yapabileceğin çok sayıda, harika sayfa bulabilirsin. En çok sevdiğin sayfa bunlar arasında değilse, kontrol edip, listeye eklemesi için fragFINN'e teklifte bulunabilirsin. Buna paralel olarak, sende korku yaratan ve sana acayip gelen sayfalarıda bildirebilirsin. fragFINN.de'de belli resimleri bulabilir ya da, yazıları senin için okutturabilirsin.

www.blinde-kuh.de

Blinde Kuh aranan terimi bulup, ilgili sayfaları listelemek için yazıların yanında öncelikle resimleri kullanıyor. Böylelikle bu arama motoru daha çok küçük yaştaki çocuklar için uygun.

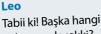
www.helles-koepfchen.de

Helles Köpfchen arama motoru olduğu kadar, bilgi portali ve topluluk özelliği de taşıyor. 8 ila 16 yaş arasındaki çocuklar için ideal. En harikası: Aradığın terimi girdikten sonra, sayfanın en altında konuyla ilgili daha farklı arama terimleri için teklifleri de bulabiliyorsun.

Lupe

Biraz önce fragFINN'de baktım. "lol" ile ilgili olarak sen haklıydın.

anlama gelecekki?

Lupe Gülücüksüz daha iyi?

Önce düşün, sonra ara: Arama motorları için tavsiyeler

Bir arama motoru, ancak kendisini kullanan kadar akıllıdır. Kendi kendine düşünemez. Bunun için arama satırına yazdığının büyük önemi vardır.

Arama için tavsiyeler:

- İyi düşün! Aradığın şey için hangi kelimeler uyuyor?
- Aradığın konuyu sınırlamak için, birden fazla kelime kullan. Örneğin: sincapların genelde ne yediklerini öğrenmek için "Sincap Yemi" yaz ya da, canın yemek pişirmek istiyorsa, makarnanın nasıl yapıldığını öğrenmek için "Makarna Tarifleri" yaz.
- Bazı arama motorlarında yazı mı, resim mi yoksa video mu aradığını ayrıca belirtebilirsin.
- Ekrana yansıyan sonuçlar listesinde 2. ve 3. sayfaya da bak. Ancak aradığın konuyla en yakından ilgili sayfaları birinci sayfada bulabilirsin!
- Çok sayıda mı sayfa bulundu? Konuyu sınırlamak için arama satırına ilgili başka kelimeleri de ekle.
- Çok az sayıda mı sayfa bulundu? Terim ya da konuyu yazarken yazım hatası yapmadığına dikkat et ya da, başka bir terim yaz.
- Buda mı faydalı olmadı. O zaman başka bir arama motorunu dene.

Çocuklar için sunulan arama motorları, doğru arama için faydalı tavsiyeleri içeren özel bir sütuna da sahiptirler.

İnternet sayfalarında, App-Stor'larda ve benzeri yerlerde aramalar

Arama motorları, belli bir internet sayfasını senin için bulma görevini üstlenirlerken, çok sayıda internet sayfası da kendi sayfaları içinde aranan bir kelimeyi bulmak için üzerlerinde yer alan büyüteçten tanınabilecek arama motorlarına sahiptirler. Smartphone'lar için kullanılan App'ler için pazar yeri niteliğindeki App-Store'larda da arama fonksiyonları yer almaktadır. Belli bir App'i bulmak için burada sadece ismini yazmak yeterlidir. Aranan App ile ilgili "sözlük" ya da "eğitici oyun" gibi konuyla ilgili bir kelimenin girilmesi de, App'in bulunmasına yardımcı olabilir. Ama dikkat: Bazen çok sayıda birbirlerine benzer isimde ve görünümde App bulabilirsin. Bir App'in elde ettiği başarı, başkalarını da ona benzer App'ler sunup, başarıdan pay kapmak amacına itmektedir.

Beni tıkla! — Spam'lerden kendini böyle koruyabilirsin

Eğer, kendine ait bir E-Mail adresin varsa, bazen tanımadığın insanlardan da posta alıyorsun. Gönderdikleri E-Maillerin başlıkları genelde "Önemli Bilgi" olup, içerikleri ingilizce dilinde ya da, başka bir dilde yazılmış olup, ne anlatılmak istendiğini anlamıyorsun. Böyle mailler Spam olarak adlandırılır, istenmeyen içerikte olup eklerinde reklam, dosya ya da, seni acayip say-

falara yönlendiren <u>link</u>'ler (Bağlantılar) yer almaktadır. Bu bağlantılar ya da, ekteki dosyalara HİÇ BİR ZAMAN tıklamamalısın. Aksi taktirde Virüs ya da, zararlı programları bilgisayarına indirmiş olabilirsin. Virüsler ve zararlı programlar bilgisayarında dosyaları silebilir ya da, emniyet ayarlarını değiştirebilirler.

Spam almanı nasıl önleyebilirsin?

- <u>E-Mail</u>-adresini sadece şahsen tanıdığın kişilere ver. Klüplere ya da, Chat'lere kaydolmak için ücretsiz, ikinci bir E-Mail adresi kullan.
- Spam Maillerine cevap verme. Teyid edilen bir Email adresine Spam'ciler (kötü niyetle posta göndericileri) sürekli Spam mailleri göndereceklerdir.
- Hiçbir zaman Link'lerin (Bağlantıların) ve Spam Mail'lerinin ekindeki dosyalara tıklama. Bu, şu uyarı metni için de geçerlidir "...Bundan sonra bizden E-Mail almak istemiyorsanız, burayı tıklayın!". Gösterilen yeri tıklaman durumunda, Spam'ciler için E-Mail adresinin de geçerliliğini onaylamış oluyorsun
- Spam filtreleri yardımıyla bu Mailleri ayıklama imkanı vardır. Günümüzde çok sayıda Mail hizmeti sunucusu bu filtreleri kullanarak otomatik bir şekilde Spam oldukları hemen anlaşılan mailleri eliyorlar.
- Instant-Messaging-App'leri üzerinden de Spam içerikli haberler gönderilmektedir. Tanımadığın hiç kimsenin gönderdiği Link'i (Yönlendirme) açma. Bir arkadaşının sana gönderdiği Link (Yönlendirme) sana acayip mi geliyor? Üzerini tıklamadan önce arkadaşını arayarak içeriğin ne olduğunu sor.

BİLGİ

Biliyor musun? Spam aslında Amerika'da üretilen bir konserve et markasının adıdır. Et çok ucuz ve biraz da köpek mamasına benziyor. Bu nedenle çok sayıda ve ucuza üretilip, sipariş edilmemesine rağmen gönderilen haberlere Spam ismi veriliyor.

Můzik, Videolar, Online oyunlar: Ağda eğlence

İnternet sadece bilgi edinilebilecek ya da, başkalarıyla bilgi alışverişi yapılacak bir yer değildir. Çok kişi internette zevk ve eğlence aramaktadır. Bazıları müzik dinleyip, bazıları videolar seyretmek istemekte, bazılarıda oyun oynamak istemektedirler.

İnternette çok sayıda ve çeşitte oyun bulunmaktadır. Kart oyunları oynayabilir, başkalarıyla otomobil yarışı yapabilir, kendine ait bir macera oyununda kahraman rolünü üstlenebilir ya da, sanal olarak komple bir şehir kurabilirsin. Her zevk için bir şey bulmak mümkündür.

Bunları bulmak çoğunlukla kolaydır. Özel olarak hazırlanmış oyun sayfalarında hemen istediğin oyuna başlayabilirsin. Ya da, ücretsiz bir oyun App'ini <u>Smartphone'una</u> indirebilirsin.

Ama dikkat: Her ne kadar ücretsiz olarak görünselerde, bazı oyunlar sana pahalıya gelebilirler. İnternet ya da, Smartphone'lar için sunulan bazı oyunlarda parlayan zırhlar ya da, güzel başlıklar gibi sanal cisimler için para ödeme imkanı bulunmaktadır. Çoğunlukla böyle sanal cisim-

Leo

Lupe!!! Benim şövalyem 20. dereceye yükseldi 🍑 🔊 Yasasın!

Lupe

Oo, ve bunu hiç para harcamadan başardın. Şapkamı çıkarıyorum!

lerin satın alınmasıyla oyundaki diğer rakiplere göre daha avantajlı bir duruma geçilmekte, hatta sıkıcı bekleme süreleri atlatılabilmektedir.

Sen sadece görmek ve dinlemek istiyorsan, tabii ki sadece müzik ve videolar sunan platformlar da bulunmaktadır. Bunlar "Streaming-Hizmetleri" olarak adlandırılan akım sunucularıdır. Bunun anlamı bilgisayarına kayıt yapmadan, müzik dinlemek veya video seyretmektir. Bazı müzik sayfalarında, sevdiğin ve dinlemek istediğin müzik parçalarından listeler oluşturabilir, video platformlarında sunulan videolar hoşuna gidiyorsa bu kanallara üye olabilirsin. En büyük avantaj, sunulan ürün paletinin genişliğidir. Bir dezavantaj da, bu hizmetten faydalanabilmek için, sürekli (online olman) internet ile bağlı kalman mecburiyetidir. Ayrıca, bazı hizmet sunucularında, arada yayınlanan rahatsız edici reklam kesintilerini kaldırması için aylık abone ücreti ödeme mecburiyeti vardır.

Senin Klibin, Senin ağın, Senin İşin: İnternette Yaratıcı Oli

İnternet şahsen katılıp, yaratıcılığını ortaya koymak için harika imkanlar sunuyor! Kendine ait İnternet günlüğü tutabilirsin (Blog olarak da adlandırılır). Resimler üzerinde çalışıp, <u>Online</u> yayınlayabilir ya da, komple videolar hazırlayıp, internete yükleyebilirsin. Bunun için güzel bir fikre, bir kaç resme, yazı ve müziğe ihtiyacın var. Bunların hepsini internette bulabilirsin.

Ancak, internette bulunan her malzeme kolayca kullanılamaz. Yaratıcı eserler – Buna yazılar, resimler ve müzikler de dahildir – (Telif Hakları Kanunu ile) koruma altındadır. Telif hakları ile ilgili daha fazla bilgiyi bundan sonraki sayfada bulabilirsin.

Özellikle, şahsen hazırlanan videolarda yer alan seslerin ve arka plan müziğinin seçiminde telif hakları çoğunlukla dikkate alınmamaktadır. Özellikle sevilen müzik parçaları ve en çok dinlenenler listesinde yer alan parçalar kolayca alınıp, kullanılamaz. Ancak, internette bazı açık arşivler de yer almakta, bu arşivlerde sanatçılar eserlerinin kullanılmasına ve internete yüklenmesine açıkça müsade etmektedirler. Bu eserler genellikle "CC" (Creative Commons) logosu ile işaretlenmiştir. Kendi videonda kullanmak için ücretsiz ses ve müzikleri örneğin; www.audiyou.de ya da, www.auditorix.de de bulabilirsin.

Lupe

Hey Leo, biraz önce gerçekten harika bir sayfa keşfettim! Bu sayfada çok kolay bir şekilde kendine ait videolar hazırlayabiliyorsun!

Leo

Oo, Harika! Hemen deneyeceğim. 🦀

BİLGİ

www.kindersache.de adresli internet sayfasında da katılımda bulunabilir, fikirlerini sunabilirsin. Burada yayınlanan internet gazetesine kendi yazılarınla katkıda bulunabilir, hatta kendi hikayelerini yayınlayabilirsin. Ayrıca, her haberin altında düşüncelerini yazabileceğin geniş yer de var. Burada videolara da bakabilir, kendi hazırladığın videoyu yükleyebilirsin.

Her Sey Salinti: Telis Haklari Ne Demek?

En iyi kız arkadaşın, sana en çok sevdiğin grubun çıkarttığı son albümü ya da, en son çıkan bir bilgisayar oyununu ücretsiz olarak indirmen (Download) için bir yönlendirme (Link) mi gönderdi? Bir arkadaşın sana, daha henüz DVD olarak piyasaya çıkmamış bir filmi internette nasıl bulabileceğini mi gösterdi? Çok çekici geliyor değil mi? Ancak, burada da telif hakları (Urheberrecht) geçerlidir. Kim bu konuda dikkatli olmaz ve eserleri internetten indirip, CD'ye yakıp, çoğaltır ve dağıtırsa kendisini suçlu duruma düşürür.

Leo

Lupe, biraz önce en yeni filmlerin seyredilebildiği bir internet sayfası keşfettim. Gerçekten HEPSİNİ, şu anda sinemalarda gösterimde olan filmleri de.

Hey, Leo, bu yasaktır. Seni bu fimleri seyrederken yakalarlarsa, çok miktarda para ödeme mecburiyetin doğar.

Leo

Neeee?! Bu bir hainlik!

BİLGİ

Telif haklarıyla koruma altında olan eserlerden korsan kopyalar üretmek kanunen yasaktır. Çoğunlukla bunlar film, müzik parçası, bilgisayar oyunu, programları ya da, buna benzer şeylerdir. Korsan kopyalama, bu eserleri varatan kisilere normalde eserlerini satarak para kazandıkları için zarar vermektedir.

Fotoğraf ve Videoların paylaşımı

Kendine ait olmayan, başka birine ait bir resmi ya da, videoyu sosyal ağlardan birine yükler ve paylaşırsan telif haklarını da dikkate alman gerekir. Paylaştığın herşey otomatik olarak sadece arkadaşların tarafından görülmüyor. Genelde ağa kayıtlı herkes senin profil resmini görebilir. Burada daha emin bir yolda mı ilerlemek istiyorsun? O zaman, sadece kendi boyadığın, kendi çektiğin resimleri ve kendi kurguladığın videoları kullan. Kendi yazdığın yazıların, kendi çektiğin resimlerin ve kavdettiğin videoların telif hakkı sahibi de sendin. Bu durumda sana ait olan malzemeyi istediğin gibi kullanabilir ve internete yükleyebilirsin. Burada tek şart: resimlerde yer alan şahıslardan, internette yayınlanması için önceden müsadelerini alman.

Bilgilerimden elini çek: Ödüllü oyunlar ve Kişisel Bilgilerin Korunması

Adres toplamak için düzenlenen ödüllü oyunlar

Gazetelerden ya da, televizyonlardan ödüllü ovunları tanıvorsundur. İnternette de katılınabilecek ödüllü ovunlar vardır. Bazı ödüllü oyunlar, şahsi bilgilerini ele geçirmek isteyenlerin düzenledikleri paravan oyunlardır. Genellikle sorulan sorulara yanıt verilip, daha sonra yaş, adres, hobiler gibi özel bilgiler yazılmaktadır. Ama, Lupe'nin de yaptığı hatadan dolayı acı çekerek öğrendiği gibi: verilen tüm özel bilgilere rağmen, çoğu zaman sunulan ödüller değersizdir. Klüpler, Chat'ler ve diğer hizmetlerden favdalanmak için yapılan başvurularda olduğu gibi, çoğu ödüllü oyunda da asıl amaç, sadece toplanan bilgilerin reklam firmalarına satışıdır.

Ödüllü oyunu organize edenlerin, kazanman halinde seni bilgilendirmek amacıvla tabii ki E-Mail adresine ihtiyaçları vardır. Ancak, bundan sonra bilgilerinin süratli bir şekilde silinmesi gerekmektedir. Şahsınla ilgili çok fazla detay bilgi mi isteniyor? Çok dikkatli olmalısın. Ayrıca, ödüllü oyunun sonuçlanmasından sonra, hakkındaki bilgilerin ne olacağı konusunda açıklama yapılmış olması gerekir. Bazen bunun için "Şahsi Bilgilerin Korunması Kuralları ve Genel Calısma Şartları (GCS)" başlığı altında çok uzun bir yazı yer almaktadır. En iyisi bu yazıyı, içinde karmaşık terimlerin yer alması nedeniyle annen ve babanla birlikte okumandır.

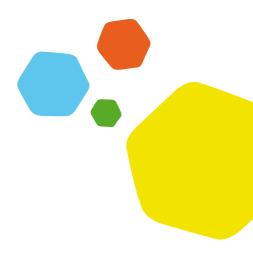
Leo

Ve ödüllü oyun için başka bir şey yapmana gerek yoktu. Sadece bütün bilgilerini, gerçekten HEPSİNİ vermek zorunda mıydın? Hey Lupe, neden böyle bir şey yaptın?

Lupe

Neden böyle birşey yaptığımı ben de bilmiyorum. . . . Kimsenin, kimseye bir şey hediye etmediğini bilmem gerekirdi. İnternette de aynısı. Şimdi sürekli olarak Spam Mailleri ve ev adresime gönderien reklam içerikli mektuplar alıyorum.

Beni Satin al: Internette Gizli Reklamlar

Günlük yaşamımızda reklamlar ile iç içeyiz. Sadece televizyon ve radyolarda değil, gazetelerde ve şehirde yerleştirilmiş çok sayıda panodaki plakatlarda bol bol reklamla karşılaşmak mümkün. İnternet de bu arada reklamlarla doldurulmuş durumda. İnternette farklı formlarda reklamlarla karşılaşıyorsun. Bazılarını ilk bakışta reklam olarak tanımlamak çok zor. Aşağıda internette yer alan farklı reklam çeşitlerini bulabilirsin:

Banner ve Button'lar

Banner'ler internet sayfalarına yerleştirilen ve küçük bir panoya benzeyen sütunlardır. Banner'lerde çoğunlukla, resim ve yazılarla belli bir ürüne dikkat çekilmektedir. Günümüzde içindeki yazı ve resimlerin hareketli olduğu banner'ler de vardır. Banner'lerin arkasında genellikle bir Link (yönlendirme) saklıdır. Üzerine tıklandığı zaman reklam içeren bir sayfa daha açılmaktadır. Button'lar (okunuşu: "Battns")

da Banner'ler ile aynı amaca sahiptir. Ancak, Banner'lerden daha küçüktürler. Küçük bir kutu ya da, düğme görünümünde internet sayfalarının köşelerinde bazende yazıların tam ortasında yer alırlar. Button'ların arkalarında da Link'ler (Yönlendirmeler) gizlidir.

Pop-up-Pencereleri

"Pop-up" ingilizce bir kelime olup, "aniden ortaya çıkan" anlamına gelmektedir. Pop-up'lar kendiliğinden açılan, küçük ya da, büyük pencerelerdir. Bir sayfaya gittiğinde, bir Link'in (yönlendirme) ya da, bir resmin veya yazının üzerine tıkladığında açılırlar. Üzerlerindeki [X] işaretinin tıklanmasıyla kapanan pencereler, küçük olmaları nedeniyle çoğunlukla başka bir pencerenin açılmasına neden olmaktadırlar. Modern Browser'ler (tarayıcılar) Pop-up-Engelleyicilere sahip olup, rahatsız edici reklam pencerelerinin açılmalarını engellemektedirler.

Video'da reklam spotu

Çok sayıda internet sayfasında haberler ve filmler video olarak seyredilebilmektedir. Asıl video oynatılmaya başlamadan önce – televizyonda olduğu gibi – küçük bir reklam spotu gösterilmektedir. Bu reklam spotlarını atlamak her zaman mümkün değildir. Bu reklam filmleri, genelde asıl görmek istediğin filme benzer türdedir. Örneğin; bilgisayar oyunları konusunda bir filme bakacaksan bundan önce bir bilgisayar oyununun reklam spotu gösterilmektedir. Bazı reklam spotları Pop-up-Pencerelerde olduğu gibi kendiliğinden gösterime başlamaktadır.

Ürün Yerleştirme (Product-Placement)

"Product-Placement" (türkçesi "Ürün yerleştirme")'den ücret karşılığında televizyon dizileri ya da, filmlerin içine yerleştirilip ekrana yansıyan ürün reklamları anlaşılır. İnternette de özellikle YouTube gibi video platformlarında Product Placement'e sıkça rastlanmaktadır. Örneğin; üretici firma tarafından, ödenen ücret karşılığında bir kişi sözkonusu ürünü tavsiye ediyor. Bu tür video ve filmlerde kanunlar gereği Product Placement'in yer aldığı konusunda uyarı yapılması gereklidir.

Online-Oyun olarak reklam

Bazı internet sayfalarında, genellikle köşelerde ya da, başka bir yerde küçük Online-oyunlar yer almaktadır. Çoğunlukla bu oyunlar harika ödüller ve yüksek kazanç vaadiyle kullanıcıları kendilerine çekmektedirler. Bu oyunlardan birini oynadığında, çoğunlukla oyunun sonunda reklamlarla doldurulmuş yeni bir internet sayfası açılmaktadır. Bu sayfalarda kazandığın ödülü alabilmen için E-Mail adresini vermen istenmektedir. Malesef çoğu zaman, ödül yerine rahatsız edici derecede, bir yığın reklam malzemesi gönderilmektedir!

Kurabiyeler (Cookies)

Neden bazı reklam Banner'lerinin, tamı tamına sana uyduğu konusunda hiç şaşırdığın oldu mu? Bunun nedeni "Cookies"-ler (türkçesi "Kurabiyeler") dir. Kurabiye kırıntılarının takip edilebildiği gibi, Cookies yardımıyla internette izlediğin yolları bulmak mümkündür. Bunun için Browser (Tarayıcı) tarafından bilgisayarına ya da, Smartphone'una küçük dosyalar kaydedilir. Cookies'ler tarayıcı ayarları üzerinden deaktive edilebilirler. Bunun için en doğrusu anne ve babana danışmandır.

BİLGİ

Reklamın her türlü çeşidi ve bunlar ile ilgili detay bilgiyi örneğin <u>www.mediasmart.de</u>. de bulabilirsin. Burada, Inge İnternet ve arkadaşları, reklamlar konusunda her şeyi sana açıklıyorlar.

Hapşu, bir Virus: Bilgisayar ve Smartphone'unu böyle Koruyabilirsin

İnternette süper bir şekilde sörf yapabileceğin gibi, burada her türlü bilgisayar programını ya da, oyunu da bulabilirsin. İnternetten indirilen herşeyin, kurulum öncesi ve sonrasında <u>Virüs</u> taramasından geçirilmesi kesinlikle şarttır. Aynı şey, yabancı CD'ler, DVD'ler ve USB bellekler için de geçerlidir. Ücretsiz virüs tarayıcılar ve anti virüs programları mevcuttur. İşletim sistemine dahil olan emniyet programlarını da dikkate alman gereklidir.

sistemini komple yeniden yükleyip kurma konusunda çok dikkatli olmalısın.

Virüsler, sadece tek bir problemi oluşturmamaktadır. İnternette bulunan herşeyi indirip, kurulumu gerçekleştirdikten sonra, bilgisayarın yavaş çalışmaya başlaması kaçınılmazdır. Çünkü her indirilip kurulan program hafizada yer daralmasına yol açar.

En kötü durum, kurulumunu yaptığın program sonrasında virüslerin bilgisayarına yerleşmesi ve senin komple bilgisayar sistemini yeniden kurma mecburiyetinde kalmandır. Hafızada yer alan bilgilerin ve dosyaların da kaybolacaktır. Bilgisayarı anne ve baban ile paylaşarak kullanıyorsan ya da, kullanım konusunda tecrüben daha azsa, bilgisayarın işletim

BİLGİ

Firewall (Güvenlik Duvarı)
İnternetten gelecek, istenmeyen programlara ve virüslere karşı bilgisayarı korumanın bir yolu da Firewall (Güvenlik Duvarı) dır. Firewall bilgisayarın etrafına örülmüş koruyucu bir duvar niteliğinde olup, virüs tarayıcısının bazı görevlerini de üstlenmektedir. Duvardan nelerin geçip, nelerin geçemeyeceğini ayarlamak mümkündür. Bunun için gerekli ayarları en iyisi annen ve babanla birlikte yapabilirsin.

"ThOBaegP!": Kuvvetli bir şifreyi böyle oluşturabilirsin

Kendine ait bir şifre oluşturmak istiyorsun, ama bunu nasıl aklında tutabileceğini bilmiyor musun? Bunu en kolay olarak bir cümle ile oluşturabilirsin. Lupe örneğin şu cümleyi alıyor: "Çalıntı bir şifreye sahip olmayı hiç istemiyorum!". Bu cümlede yer alan kelimelerin baş harflerini al "bir" kelimesi için sayı kullan ve cümle sonundaki ünlem işaretini de ekle. Ortaya çıkan şifre: c1ssohi!

Bunu, sadece senin bildiğin, istediğin her cümleye uygulayabilirsin. Hemen dene.

Emniyetli bir sifre

• En az 8 haneli olur

Ve şunları içerir:

- Büyük ve küçük harfler, örneğin abcDEF
- Özel işaretler, örneğin /!?\
- Sayılar, örneğin 0123

Bir şifre, ne kadar uzun olursa ve ne kadar çok farklı öğenin birleşmesinden oluşuyorsa, kırılması da o kadar zordur.

Lupe

Önce Spam, sonra virüsler – Leo, gerçekten internette ne buluyorsan bilgisayarına indiriyorsun!

Ama buna karşı ne yapabilirim?

Lupe

En iyisi, emniyetli bir şifre ile başlayalım!

Şifreni kırılması zor bir şekilde oluşturursan, kriminal kişilerin işlerini zorlaştırıyorsun demektir. Kötü niyetli bu insanlar, kanuni olmayan yollardan şifreleri kırarak kendilerine giriş sağlamaya çalışmaktadırlar. Çok sayıda internet kullanıcısı da "123456" ya da "Şifre" gibi kolayca tahmin edilip, kırılacak basit sifreler kullanarak kanunlara uymayan bu insanların işlerini özellikle kolaylaştırmaktadırlar. Bu tür şifreler emniyetli olmayıp, kötü niyetli insanlara karşı koruma sağlamamaktır. Önemli bir nokta da, aynı şifreyi farklı internet sayfaları için kullanmamaktır. Aksi taktirde, şifren kırıldığında göreceğin zararın boyutu da daha büyük olur.

Sozlük

İnternette çok sayıda kelime sana acayip gelecek. Burada çok özel bir dil kullanılır ve bazı sevler için özel kelimeler kullanılır. Bunlardan bazılarını burada sana açıklamak istiyoruz. Daha fazla terimi www.kindersache.de/glossary ya da, www.juki.de/lexikon' da bulabilirsin.

App

App, ingilizce bir kelime olan "Application"ın kısaltılmış şeklidir ve uygulama anlamına gelir. App'lerin arkasında Tablet'ine ya da, Smartphone'una indirebileceğin küçük ek programlar yer almaktadır. Hemen hemen, akla gelebilecek her konuda bir App bulmak mümkündür. Bazı App'ler sana havanın nasıl olacağını söyler, bazı App'ler bir kelimenin ingilizcesini bulmana vardımcı olur. Tabii ki, cok savıda ve çeşitte cep telefonu oyunu App olarak indirilebilir.

Blog

Blog terimi "Web" ve "Log" kelimelerinin birleştirilmesi ile oluşturulmuştur. Anlamı "İnternet-Günlüğü"dür. Blog internette yayınlayıp, başkalarıyla paylaştığın günlüktür. Günlüğüne yazdığın en son yazılar en üstte yer almaktadır. Blog yazmak istediğinde, yazdıklarını başkalarının okuyabileceğini ve yorumlarını ekleyebileceklerini dikkate al. İlk önce kendinle ilgili hangi bilgileri yayınlayacağın konusunu düsün ve başkalarına karşı dürüst ol. Eğer resimler de yayınlayacaksan bu konuda da dikkatli ol!

Browser (Tarayıcı)

İnternette sayıları son derece çok olan sayfalara göz atmak, okumak ya da, belli bir şeyi aramak için kullanılan programlara Browser, yani tarayıcı denir. Bu program örneğin yazıları ve resimleri bir araya getirir. Genelde her bilgisayarın ya da, Smartphone un bir tarayıcısı vardır. En tanınmış tarayıcılar "Internet Explorer", "Safari", "google chrome" ve "Mozilla Firefox" dur.

Chat/chatten (Sohbet/ Sohbetleşme)

Chat, internet ortamında sohbet anlamına gelir ve ingilizcedir. Türkçede "sohbetleşme" diye de adlandırılabilir. Internette olan herkes birbiriyle sohbet edebilir. Bu, birbiriyle konuşmaya çok benzer. Aradaki fark, söylenmek istenen şeyin bilgisayara yazılması şartıdır. Başkalarının söylediklerini dinlemek yerine okumak gerekmektedir.

Cookies/Kurabiyeler

Cookies küçük dosyalar olup, tarayıcılar tarafından bilgisayara kaydedilir. Böylelikle hangi sayfaları ziyaret ettiğin ve ne yaptığın konusunu hafızada tutar. Cookies/Kurabiyeler yardımıyla bir internet sayfasına bağlı kalınabilir, bu sayfayı her ziyarette yeniden giriş yapmak gerekmez. Ancak, Cookies'ler reklam amaçlı da kullanılmaktadır. Bunların yardımıyla sevdiğin şeyler ve zevklerine uygun olarak internet sayfalarına reklam bannerleri yerleştirilir. Tarayıcı ayarlarından Cookies'ler deaktive edilebilirler.

Cybermobbing/Siber zorbalık

Eğer bir kişi, internette aşağılanıyorsa ve hakarete uğruyorsa, bu Cybermobbing (türkçede: siber zorbalık) diye adlandırılır. Mobbing mağdurluğunda olduğu gibi, Cybermobbing'de de aynı şey geçerlidir: Bir kişiyle tartışmak ya da, stres yaşamak mobbing'e uğramak anlamına gelmez. Cybermobbing belli kişi ya da, kişiler tarafından uzun süre online olarak aşağılanmak ya da, hakarete uğramaktır.

Download/Indirme

Download'un anlamı "indirme"dir ve (örneğin; programlar, filmler, müzik parçaları içeren) dosyaların evdeki bilgisayara taşınması demektir. "Upload" da bunun tam tersi olarak, evdeki bilgisayardan belli dosyaların, internetteki başka bir bilgisayara taşınmasıdır. Giderek yoğun bir şekilde "DLC" tanımlamasıyla karşılaşılmaktadır. Bunun anlamı ingilizce olarak "downloadable Content "dir ve "indirilebilir içerik" demektir.

E-Mail

Bir E-Mail, elektronik bir mektuptur. Bir E-Mail ile başka bir kişiye yazı, resim ve hatta programlar gönderme imkanı vardır. Örneğin; bütün bunları sizin için kaleme alan bizlere. Bir E-Mail-Adresi, bir isimden, @-işaretinden ve kayıt yaptırılan adresten oluşmaktadır. Örneğin; lupe@kindersache.de.

Fake-News/Yalan Haber

Fake-News türkçede "Yalan Haber" şeklinde tanımlanır ve internette yayınlanan sahte haberler için kullanılır. Genellikle bu haberlerin başlıkları, mümkün olduğunca çok kişinin dikkatini çekmesi için ilginçtir.

Forumlar

Forumlar, internet sayfalarında farklı şahısların belli bir konuda birbirleriyle tartışabildikleri özel bölümlerdir. Buralarda kendi düşüncelerini içeren yazılar yayınlayabilir, başkalarının yazılarına yorum ekleyebilirsin.

Flatrate

Flatrate'in anlamı, belli bir hizmet için sabit tarife demektir. Bir Smartphone için Internet Flatrate'in anlamı şudur: Her ay sabit bir miktar ücreti ödüyorsun, buna karşılık evinin dışında da mobil olarak internet kullanma imkanına sahipsin.

Hatespeech/Nefret Söylemi

Hatespeech ya da, nefret söyleminin anlamı belli bir şahsın veya şahıs grubunun hakarete uğraması anlamına gelir ve bu suç teşkil eder. Özellikle internette forumlarda ve yorum sütunlarında yapılan nefret söylemleri büyük problem oluşturmaktadır. Buralarda kişiler asıl kimliklerini saklı tuttukları için, adli takiplerinin yapılması zorlaşmaktadır.

HTML

HTML, bir <u>tarayıcı</u> tarafından, çevirisi yapılabilen bir bilgisayar dilidir. Resim yer almayan, sadece yazıdan oluşan internet sayfalarının sıkıcı olması nedeniyle HTML geliştirildi. HTML yardımıyla, internet sayfasına resim eklemek, <u>Link'</u> ler yerleştirmek gibi daha bir çok şey yapılabilir. Tarayıcında "Görüntü/Kaynak tekst göster" seçeneğini tıkladığında, gerçek bir HTML sayfasının nasıl olduğunu görebilirsin. HTML, komutların yer aldığı görünmeyen ve yazıların yer aldığı görünen olmak üzere iki parçadan oluşur. Örneğin; "Test" komutu, kalın harflerle "Test" kelimesinin yazılmasını sağlar.

Künye

Tercüme edildiğinde, künye üzerinde önemli bilgilerin yer aldığı kimliktir. Künyeler kitaplarda, dergilerde ya da, internet sayfalarında yer almaktadır. Künyede, içerik konusunda kimin sorumlu olduğu belirtilir. Künye yerleştirilmesi kanunen mecburidir.

Link/Yönlendirme

Bir Link türkçede yönlendirme anlamına gelip, bir internet sayfasından, başka bir internet sayfasına ya da, internet adresine referanstır. Sol fare tuşu ile yönlendirme taşıyan bir kelime, bir sembol ya da, resmi "tıklarsan", bilgisayarın sana internette başka bir sayfa gösterecektir. Bir link, genellikle göze çarpacak şekilde yazılır (Örneğin; altı çizilerek). Eğer ekrandaki fare oku bir Link üzerine getirilirse, ok sembolü de değişmektedir.

Online

Bilgisayar açık ve internet ile bağlantılı ise, bu duruma "Online" adı verilir. Bağlantının kopması durumunda "Offline" moduna geçilmiş olur.

Provider/Hizmet Sunucu

Bir Provider (Hizmet sunucu) Firma ya da, dernek olarak internete giriş imkanını sunan kuruluştur. Bu hizmet için genellikle ücret ödenir. Çok sayıda hizmet sunucu, bunun dışında <u>E-Mail</u>-adresi ve şahsi internet sayfası için hafızalama alanı da sunmaktadır.

Smartphone

Smartphone'lar artık cep telefonu olmaktan çıkıp, ufak bilgisayar niteliği kazandılar. Tabii ki, Smartphone'lar ile hala telefon görüşmeleri yapılabilir ve SMS gönderilebilir. Cep telefonlarından farklı olarak Smartphone'lar da, aynen bilgisayarlarda olduğu gibi bir işletim sistemi vardır. Bunun yardımıyla "App" diye adlandırılan çok sayıdaki uygulmayı indirip, kurulumu yaptıktan sonra kullanmaya başlayabilirsin.

Smart-TV

Sadece bilgisayar ya da, Smartphone ile internete girilmez. Başka teknik cihazlarla da bu mümkündür. Örneğin; televizyonlar. Bu televizyonlar Smart-TV diye adlandırılır. Böylelikle, örneğin Streaming (akım)hizmetlerinden faydalanılarak, aktüel filmler seyredilebilir.

Sosyal Medya

Sosyal Medya'dan, örneğin internet sayfaları ya da, App'ler yardımıyla şahısların kendi aralarında iletişime geçebildikleri medyalar anlaşılır. Sosyal Medya için çoğunlukla "Sosyal Ağlar" tanımlaması da kullanılır.

Software

Bilgisayarda elle tutulamayan herşey "Software" olarak adlandırılır. Örneğin programlar da "Software" dir. Bilgisayarın elle tutulabilir sert parçaları (Bilgisayar, klavye, Ekran gibi) Hardware olarak adlandırılır.

Streaming/Akım

Streaming (türkçe "Akım"), bilgisayara kaydetme mecburiyeti olmadan, internette film izlemek ya da, müzik dinlemek anlamına gelir. Çok sayıda farklı video ve müzik portali Streaming hizmeti vermektedir. Bunlardan bazılarına aylık abone ücreti ödenmesi gerekmektedir.

Truva atı

Bir bilgisayar virüsü türüne verilen addır. Truva atları, ilk önce kendilerini faydalı araçlar olarak gösterip, bilgisayara yerleştikten sonra, arka planda bilgi hırsızlığı yapmakta, hackerlere sistemin zayıf noktalarından faydalanarak kapıları açmaktadırlar. Bu virüs türü, adını eski bir destandan almaktadır. Yunanlılar, Truva'ya yaptıkları bir hile yardımı ile girmeyi başarıp, daha sonra şehri fethetmişlerdir.

Telif Hakları

Telif hakları, fikri mülkiyet demektir. Burada kastedilen, kendi resmin, çektiğin resim ya da, kaydettiğin videoların, tüm haklarının sana ait olduğudur. Yazdığın yazılar ve yaptığın müzikte telif haklarıyla koruma altındadır. Sahibinin müsadesi olmadan üzerinde çalışma yapılamaz, kullanılamaz ya da, başkalarıyla paylaşılamaz. Aksi taktirde bunları yapanlar suçlu duruma düşerler.

Virus/Virüsler

Virus, yazılımı kriminal hackerler tarafından yapılan ve başka bilgisayarlara zarar vermek için kullanılan programlardır. Virüsler, başta programlar olmak üzere data ya da, mektup eklerinde bilgisayara girip, çoğu zaman kendilerini kopyalayarak çoğulırlar. Virüsler kendilerini çok iyi kamufle ettikleri için ancak özel virüs programlarının yardımıyla tanınıp, bilgisayardan uzaklaştırılabilirler.

Web 2.0

Web 2.0 olarak, WWW'nin bir bölümü tanımlanır. Web 2.0 kendi kendine aktif olarak çalışıp, kendisi yazılar yazarak, resimler yerleştirerek internette sunulan tekliflerin oluşturulmasını sağlar. Sosyal Ağlar (Sayfa 2), Web 2.0. için tipik örneklerdir. Bir başka örnek de Grundschulwiki'dir.

WLAN

WLAN "Wireless Local Area Network" ün başharfleriyle kısaltılmış şekli olup ve türkçede "Lokal Kablosuz Ağ" anlamına gelmektedir. Bir WLAN-bağlantısının yardımıyla kablosuz olarak internete giriş ve sörf yapma imkanı vardır. WLAN-bağlantısını sağlayan cihaz "Router" olarak adlandırılır.

www

WWW, World Wide Web'in baş harfleriyle kısaltılmış şeklidir. Türkçesi ise "Dünya Çapında Ağ"dır. Bununla, internetin kindersache.de, fragFINN.de ya da, juki.de gibi sayfaların bulunduğu bölümü kastedilmektedir. Bu sayfalar, genellikle programlama dili <u>HTML</u> ile yazılmış olup," Dünya Çapında Ağ" a yerleştirilmişlerdir.

Bizim Tarsiyelerimiz

İnternet, milyonlarca farklı sayfadan oluşmasına rağmen, bunların küçük bir bölümü senin için ilgi çekicidir. Almanya'da çocuklar için yapılmış, gerçekten ilginç bir kaç yüz sayfa bulunmaktadır. Bunlardan bazılarını sana tanıtmak istiyoruz. Her sayfanın kendine özel avantajları bulunmaktadır.

www.kindersache.de

Yaş: 6 yaştan itibaren

Kindersache, çocuklar için bir bilgi portali olup, hizmet Deutsche Kinderhilfswerk tarafından sunulmaktadır. Elinde tuttuğun klavuzdan tanıdığın figürler Leo ve Lupe, eğlence ve bilgi dolu renkli sayfalarda dolaşırken sana eşlik ediyorlar. Kindersache için çocuk hakları ile çocuklar politikası büyük önem taşıyor. Burada, etkin bir katılım ile çocukların güncel konularda bilgi almaları, fikirlerini açıklamaları imkanı sunuluyor.

kindersache'da şunları yapabilirsin

- · Çocuk hakları konusunda bir çok bilgiye sahip olabilirsin.
- · Kendine ait makale ve hikayeler yazabilirsin.
- Harika ödüllü oyunlara katılabilirsin.
- · En yeni film ve kitap tavsiyelerini okuyabilir, kendi kendine bazı şeyleri nasıl yapabileceğini öğrenebilirsin.

Ve en iyisi: kindersache, özellikle çocuklar için geliştirilmiştir. Ücretsizdir ve sinir edici reklam içermez. Hadi bir göz at!

Oyun ve Eğlence

kindersache.de'de çok eğlenceli dakikalar geçirebilirsin. Buna uygun olarak bir bölümü "Oyun ve Eğlence" diye adlandırdık. Burada arkadaşlarınla buluşup, komik karikatürlere bakmak gibi daha bir çok şeyi yapabilirsin.

Çocuk Hakları

Muhakkak, kendi kendine bazı insanların çocuklara karşı neden bu kadar acımasız olduklarını sormuşsun, buna nasıl karşı koyabileceğini düşünmüşsündür. "Çocuk Hakları" bölümünde hangi haklara sahip olduğun, yardıma ihtiyacın olduğunda nerede ve kime başvurabileceğin konusunda faydalı bilgileri bulabilirsin.

Sen de Katıl

Kendine ait hikayeler yaz ve kindersache. de'de yayınla, ödüllü oyunlara katıl ve harika ödüller kazan. Bütün bunları "Sen de Katıl!" bölümünde yapabilirsin.

Haberler/Bilgi

Politika sadece yetişkinler için değildir! Kindersache'da sana politikayı, senin anlayacağın şekide anlatıyoruz. "Haberler" ve "Bilgi" kategorilerinde, güncel konularda enformasyonlar bulacaksın. Burada istediğin konuda fikrini de açıklayabilirsin. Açıklaman da gerekir.

www.fragFINN.de

Yaş: 6 yaştan itibaren

Internette harika sayfalar var ancak, bunları kolavlıkla bulma imkanı malesef vok. Ya internet sayfasının ismini bilmiyorsun, belkide tam adresini hatırlayamıyorsun. Tam bu konuda sana yardımcı olacak ve aradığın internet sayfalarını çabuk bulabileceğin fragFINN.de var. Başlangıç sayfasında sörf tavsiyeleri, ilgiç videolar ve eğlenceli oyunlar da bulabilirsin.

Bu sayfa engelsiz bir yapıda oluşturulmuş olup, her çocuk tarafından kolaylıkla kullanılabilecek durumda. Örneğin, duyma engelli çocuklar için videolarda alt yazılar var. Sayfayı ziyaret eden görme engelliler içinde videoların anlatıldığı ses kayıtları bulunmakta.

Emniyetli bir şekilde arayıp, bulma! Bir çocuğun kullanabileceği kadar kolay: aramak istediğin terimi ya da, ismi ilgili arama alanına yazıyorsun. Bilgisayar faren ile "Haydi!" tuşuna bastıktan sonra arama başlıyor. Aradığın terimin yer aldığı bütün internet sayfaları ve ilgili resimler çok süratli bir şekide tarayıcıda listeleniyor. Ama dikkat, bir terim için çok sayıda sayfa listelenmiş olabilir. Arama motorları için yaptığımız tavsiyeleri sayfa 9'da bulabilirsin.

Bugüne kadar arama motorunda listelerde göremediğin, tanıdığın süper bir internet sayfası var mı? O zaman, frag-FINN-Ekibine yazabilir, beğendiğin sayfayı tavsiye edebilirsin.

fragFINN'in, mobil işletme sistemi iOS ve Android ile calışan Smartphone'lar ve Tablet'lerde kullanılmak üzere kendisine ait bir de App'i bulunmaktadır. Böylelikle, yoldayken de emniyetli bir şekilde internette sörf yapabilirsin.

Arama motorları ve focuk Portalleri

Hakikaten ilgini çeken internet sayfaları arıyorsan, başka arama motorlarını dene ya da, çocuklar için sunulan portalleri kullan. Leo & Lupe'de aynısını yapıyorlar. Çünkü çocuk portallerinde hizmet sunucuları, sayfaları yayınlamadan önce kontrol ediyorlar. Böylelikle sana en uygun emniyetli içerikleri bulacağından emin olabilirsin.

www.blinde-kuh.de Yaş: 5 yaştan itibaren

Blinde Kuh, çocuk-

lar için sunulan ilk arama motoruydu. Bu arama motoru çocukları hakikaten onlar için uygun olan ve daha önce test edilen sayfalara yönlendiriyor. Bu senin için şu anlama geliyor; yönlendirildiğin sayfalarda rahatsız edici hiç bir reklama rastlamıyorsun. Bu arama motorunda belli bir terim ya da, önceden belirlenmiş anahtar kelimeler ile arama yapabilirsin.

www.grundschulwiki.de

Yaş: 6 yaştan itibaren

Wiki, internette herkese açık olup, herkesin katkıda bulunup, geliştirdiği bir sözlüktür. Wiki'nin ana felsefesi, çok sayıda insanın bilgisini bir araya getirmek ve kullanıma sunmaktır. Bu özellik Grundschulwiki içinde geçerli olup, "Ders Medyası Merkezi" (Zentrale für Unterrichtsmedien - sadece yetişkinlerin anlaması gerekir-)" tarafından hizmete sokulmuştur. Sen de

burada birlikte çalışıp, yazılar yazabilir, resim-

ler ekleyebilirsin. Ancak bütün bunlar için önceden kayıt olman gerekmektedir. Kaydı nasıl yaptırıp, sayfalara nasıl gireceğin konusu Grundschulwiki'de detaylı olarak anlatılmaktadır.

www.helles-koepfchen.de

Yaş: 8 yaştan itibaren

Aslında bir arama motorudur ama, çocuklar için haberler

de sunmaktadır. Burada diğer çocuk sayfalarında keşfedebileceğin, şahsen araştırılmış konular ve yazıların güzel bir karışımını bulabilirsin. Bu sayfanın en büyük özelliği, yer alan her bir konu için değerlendirme yapabilmen.

www.internet-abc.de

Yaş: 6 yaştan itibaren

Burada, bilgisayar, internet, okul, hobi, oyun ve eğlence

konularında verilen değerli tavsiyelerin yanısıra, "Katıl Ve Sen de Konuş" bölümünü bulabilirsin.

Haberler ve Online Dergiler

İnternette, çok sayıda ve özellikle çocuklar için yazılmış haberler yer almaktadır. Yetişkinler için yazılmış uzun ve sıkıcı haberlere oranla daha kolay anlaşılabilir oldukları için bu haberler daha ilgi çekicidir. Beğeneceğini tahmin ettiğimiz bazı haber magazinlerini burada sana tanıtmak istiyoruz:

www.hanisauland.de Yaş: 6 yaştan itibaren

Federal Politik Eğitim Merkezi tarafından sunulan "HanisauLand" cocuklar

icin hazırlanmıştır. Kuru kuru politika bekleyenler yanılacaklar. Burada, film ve kitap tavsiyeleri, harika çizgi romanlar, politika sözlüğü, oyunlar ve daha bir çok ilginç şey var. HanisauLand ismi, interaktif olarak sayfalarda sunulan çizgi romanla bağlantılı. Herşeyin merkezinde Tavşan Rainer, Bayan su aygırı Bärbel ve yaban domuzu Egon yer alıyor. Bu üç hayvanın isimlerinden de sayfanın adı ortaya çıkıyor: HAse, NIIpferd, WildSAU.

www.kuppelkucker.de Yaş: 8 yaştan itibaren

Kubbe seyircisi anlamına gelen Kuppelkucker, Alman Federal Meclisi'nin

çocuklar için sunduğu bir hizmet. Burada, Federal Meclis'te neler olup, bittiğini, kimlerin çalıştığını ve kimin ne görev yaptığını öğreniyor, merak ettiğin diğer sorulara da cevap bulabiliyorsun. Ayrıca bu sayfada, yaşadığın yerin milletvekilinin kim ol-

duğunu da öğrenebilirsin. Almanya'daki politika ilgili soruların varsa, bu konudaki lugat sana yardımcı olabilir. Ama, burada harika oyunlar da var! Gördüğün gibi politika heyecanlı da olabilir. Kubbe seyircileri ile sen de Federal Meclise bir göz at!

www.zzzebra.de

Yaş: 8 yaştan itibaren

zzzebra'yı çok özel kılan şeyler, içerdiği çok sayıdaki deney, el işi tarifleri, şiirler, şarkılar, hikayeler ve oyun teklifleridir. Bir "Fikir Bilgi Bankası"nda ilgini çeken konularda arama yapabilirsin. Burada herşey yer alan çok sayıda resimle kolay anlaşılır bir şekildedir. Bir güzel özellikte, yer alan makaleler ile ilgili başka sayfalar için de tavsiyeler yapılmaktadır. Örneğin; bir Karnaval maskesi yapmak için, el işi tarifini ekrana çağırdığında, sol tarafta başka kutlamalar ile ilgili resim ve yönlendirme-

leri, farklı kıyafete girme oyunlarını ve kostüm tavsiyelerini de görebiliyorsun.

İnternet İçin Formda Ol - Özel Bilgi Yarısması *

İnternet için formda mısın? O zaman, bilgilerini bu bilgi yarışmasında test edebilirsin. Görevin çok kolay: Lupe, internette karşılaşabileceğin bir durumu anlatıyor. Sen de cevap olarak "DOĞRU" ya da "YAN-LIŞ" diyorsun.

1. Kız arkadaşınla birlikte harika bir
fikriniz var. Birlikte bir video çekimi
yapıyorsunuz. Bu videoda aktüel
Chart'larda yer alan, en sevdiğiniz ve
en yeni şarkı eşliğinde dans ederken
görünüyorsunuz. Bundan sonra,
videonuzu internetteki bir video
portaline yüklüyorsunuz. Arka planda
müzik parçasını yüksek seste duymak
mümkün.

2. Bir Banner'in verdiği söz: Eğer, <u>E-Mail</u> -
adresini verirsen, yepyeni bir cep
telefonunun sahibi olacaksın! Hemen
isteneni yapıyorsun. Böyle bir fırsatı
bir daha ele geçirmek neredeyse
imkansız! Doğru mu, vanlıs mı?

YANLIS

) YANLIŞ

DOĞRU

) DOĞRU

3. Son Party'nin resimlerini internete
yüklemek istiyorsun. Resimlerden
birinde, bir kız arkadaşın utandırıcı bir
şekilde görünüyor. Bu resmi ayırıyorsun
Böyle bir resmin internette işi yok.

\bigcirc	DOĞRU	\bigcirc	YANLIŞ
$\overline{}$		\sim	3

4. Chat yaparken, başka bir katılımcı tarafından hiç sebepsiz yere hakarete uğruyor, rencide ediliyorsun. Ama sen ona sırtını dönüyorsun. Böyle düşük bir seviyede başkasıyla, tartışmak istemiyorsun.

_	_
O DOĞRU	YANLIŞ
O	· ,

5. Okul için bir kompozisyon yazman gerek. Ama sen dışarı çıkıp, arkadaşlarınla birlikte oynamak istiyorsun. Allaha şükür, internet var. Buradan, sana uyan bir yazıyı kopyalayıp, yarın okulda kendin yazmışsın gibi öğretmene teslim edebilirsin!

Sahip olduğun bilgileri daha fazla test mi etmek istiyorsun? İnternet konusu ile ilgili olarakdaha birçoksoruyu kindersache.de/internetguide. adresli sayfada yer alan, Online Bilgi Yarışması'nda bulabilirsin. Bir göz at!

^{*} Soruların çözümlerini sayfa 35'de bulabilirsin

Değerli Ebeveynler,

bu klavuz ile sizi, çocuğunuzun bilinçli ve emniyetli olarak internet kullanımı konusunda geniş çaplı bilgilendirmeyi umuyoruz. Her medya aracında olduğu gibi, internette de yer alan rizikolar ve şans imkanları konusunda çocuklarınız ile sohbet etmeniz büyük önem taşımaktadır. Sizlere özel olarak "Ebeveynler İçin İnternet Klavuzu"nu geliştirdik. Bu klavuzu, ücretsiz olarak Deutschen Kinderhilfswerk'in www.dkhw.de/shop adresli internet mağazasından indirebilirsiniz. Bu klavuz, aileniz içinde özgür olarak ve emniyet içinde medya kullanımı konusunda sizler için tavsiyeler ve bilgiler içeriyor. Burada ana tavsiyelerimizi tekrar bir arava getirdik:

Çocuklarınızla konuşmak için her türlü imkanı kullanın

Kendinizi güncel tutmaya çalışın ve çocuğunuzun hayranlık duyduğu yıldızlar, kahramanlar, internetteki en sevdiği sayfalar, severek oynadığı bilgisayar oyunları ve App'ler konusunda bilgi edinin. Medya kullanımı konusunda, hoşlandığı şeyleri size anlatmasına imkan tanıyın. Çocuğunuzun sorularına yanıt veren siz olun! Sorularına internet ya da, televizyonda cevap aramasına gerek bırakmayın. Çocuğunuz ile medya kullanımı sırasında yaşadıkları konusunu ele alıp, sohbet edin ve yaşadıklarını anlayabilmesi ve hazmetmesine yardımcı olun.

Çocuğunuza güven verin. Çocuğunuza ve sahip olduğu yeteneklere güvenin. Aile içinde yapılacak konuşmalar da bu hedefi desteklemelidir.

Siz Örnek Olun... sadece çocuğunuz sizi izlerken değil

E-Mail'ler, Messenger'daki Haberler ya da, Sosyal ağlardaki mesajlar dikkat dağıtabilir: Hangi sıklıkta ve hangi uzunlukla bu medyaları kullandığınıza bilinçli olarak dikkat edin. Smartphone'unuzu ara sıra bir kenara bırakın, bilgisayarınızı kapatın ve iyi bir örnek olun!

Çocuğunuzun kullandığı medyaları onlarla birlikte kullanın ve çocuğunuza bu konuya ilgi duyduğunuzu gösterin. İnternette, onunla birlikte sörf yapın ya da, bir bilgisayar oyunu oynayın. Ve ara sıra ona, bu medyalarda neler olup bittiğini anlatın.

Birlikte Medya Kuralları Oluşturun

Yasaklar hiç bir şey getirmez. En doğrusu aile içinde, bütün fertlerin medya kullanımı konusunda, en başta siz olmak üzere, uyacakları kurallar belirleyin. Birlikte hangi cihazı, hangi sıklıkta ve süre kullandığınızı konuşun. Kurallara uymayanlara karşı nasıl davranacağınızı düşünün. Ama, hiçbir zaman PC ya da, Smartphone kullanımını ne ödül, ne de ceza olarak değerlendirin.

Denge için çaba harcayın

Çocuğunuz ile, medya kullanımını dengelemek amacıyla, boş zamanlarda gerçekleştirebileceğiniz aktiviteler organize edin. Aileniz ve arkadaşlarınız ile birlikte plan yapın. Çocuğunuz ihtiyaçlarına karşılık verecek aktivitelerden memnuniyet duyacaktır.

İnternet aynı zamanda öğretim aracıdır

Çocuklar ve gençler, ister okulun isteği olsun, isterse kendi ilgilerini çektiği için interneti öğrenim ve bilgi alma amacıyla da kullanmaktadırlar. Çocuğunuz kendisinin PC ya da, Tablet'le de öğrendiğine sizin inanmamanız nedeniyle mutsuzluk duyacaktır. Dijital medyaların gençler için büyüleyici olması, onların öğrenirken, eğlenebilmeleri açısından da büyük bir şans niteliği taşımaktadır.

Medyaları yaratıcılığın geliştirilmesi için kullanın

Çocuklarınızı kendi kendilerine video çekimi yapmaya, sesli tiyatro yapmaya ve buna benzer konular için teşvik edin. Bu yöntem, kullanılan teknik, eldeki imkanlar ve rizikolar açısından çocuğunuz ile fikir alış verişinde bulunmanıza yol açacaktır. Siz de çocuğunuzdan öğrenin. Çocuklarımız, dijital medyaların kullanımı konusunda, çoğu zaman bizden çok daha ilerdedirler.

Bilinçli olarak uygun medya tekliflerini arayın.

Medya mutluluk vermeli, iletişim ve yaratıcılığı destekleyip, bilgilendirmelidir. Bu konularda korkutmak, problem yaratmak ve çocuğun kendine güvenini azaltacak girişimlerden kaçınmalısınız. Çocuğunuza uygun içerikleri ve medyayı bulmasında, mantıklı bir şekilde kullanmasında yardımcı olun!

Teknik olarak korunma tedbirleri de faydalı olabilir. Örneğin; çocuğunuz için PC, Laptop, Tablet ya da, Smartphone'da onun kullanabileceği bir hesap oluşturun. Böylelikle kendi başına programlar yükleyip, silmesinin önüne geçmiş olursunuz. Gençleri Koruma Programları, çocuğunuzu problemli içeriğe sahip sayfalardan uzak tutup, sadece kontroldan geçmiş sayfalarda dolaşmasını sağlar.

Problemli İçeriğe Sahip Sayfaları Bildirin

Gençlerin gelişmelerine ve ruh sağlıklarına zarar verecek içerikteki sayfalara mı rastladınız? O zaman, bu sayfaları www.internet-beschwerdestelle.de'ye bildirin. Bu FSM (Freiwillige Selbstkontrolle Multimedia-Diensteanbieter e.V.) tarafından kullanıma sunulmaktadır. Bu kuruluş, özellikle gençlerin, kanuni olmayan, gençlik için tehlikeli ve gelişmelerini engelleyici online medya içeriklerine karşı korunmaları konusunda çalışmalar yapıyor.

Sizin Deutsches Kinderhilfswerk'iniz

Kopya mi şekiyorsun yoksaş Saysa 21'deki bilgi yarışmasının doğru cevapları; I yanlış, 2 yanlış, 5 doğru, 4 doğru, 5 yanlış Internet-Klavuzu'nu şimdi interaktif Blog olarak da, online www.kindersache.de/internetguide adresinde bulabilirsiniz。

Deutsches Kinderhilfswerk e.V.

Leipziger Straße 116-118 10117 Berlin Fon: (030) 308 693-0 Fax: (030) 279 56 34 dkhw@dkhw.de

www.dkhw.de

Bu Klavuz, şu kuruluşlarla yapılan kooperasyon sonucunda oluşturulmuştur.

fragFINN.de

Freiwillige Selbstkontrolle Multimedia-Diensteanbiete

